

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور محلات کم برخوردار کشور

" شیوه نامه "

طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور

محلات کم برخوردار کشور

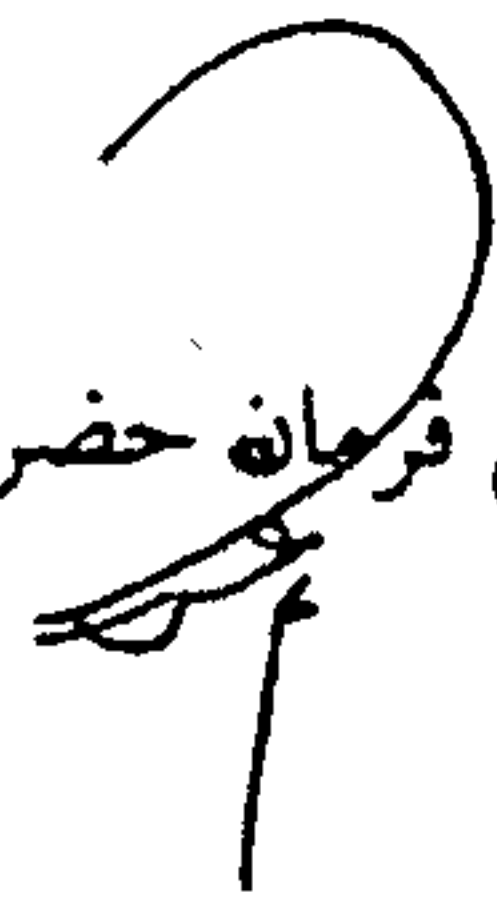
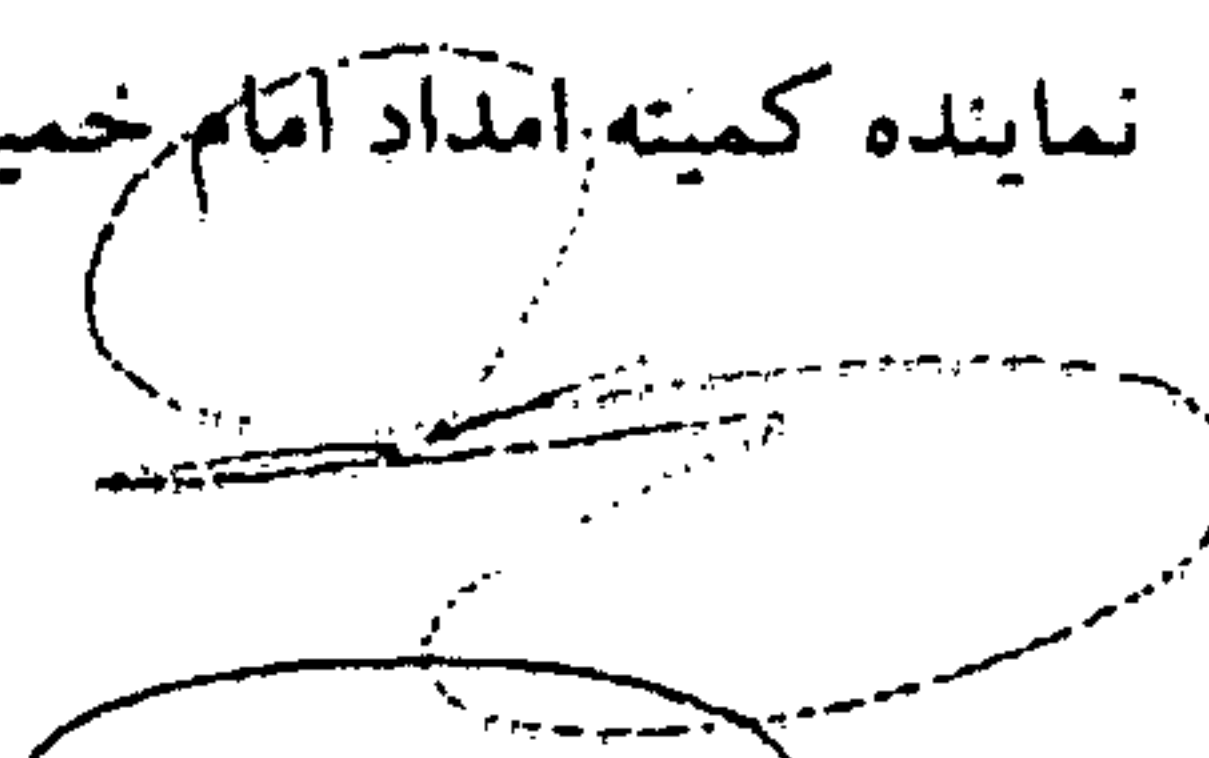
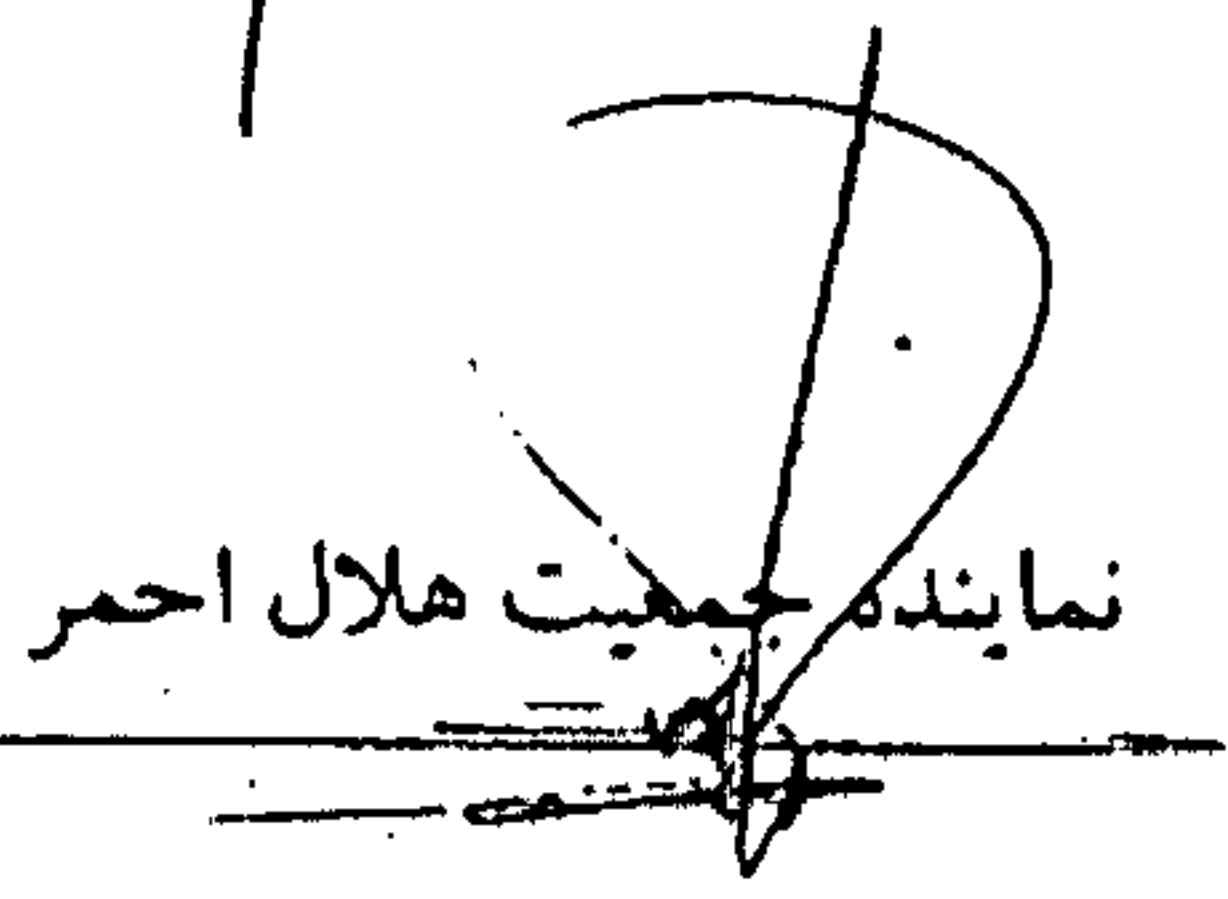
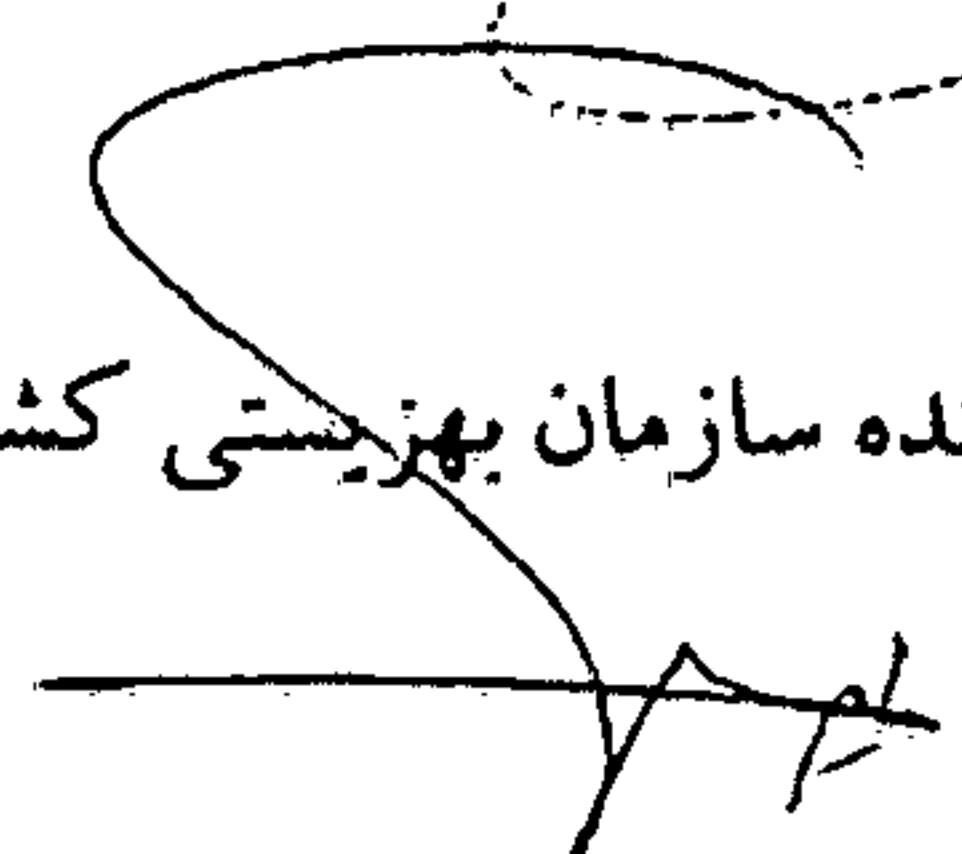
تهیه و تنظیم :

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور محلات

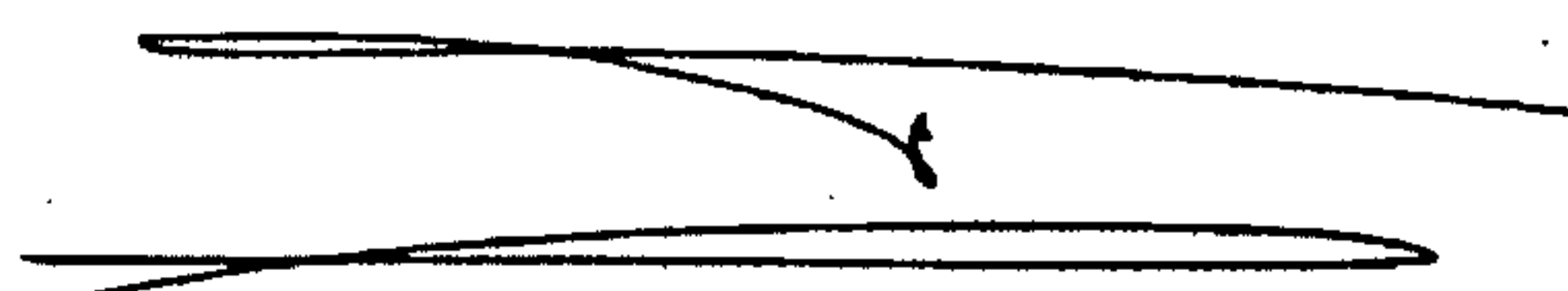
دی ماه ۱۴۰۰

بسمه تعالی

با حول قوه الهی و منویات مقام معظم رهبری (مدظله العالی) در راستای محرومیت زدایی و توانمندسازی محلات کم برخوردار کشور، "شیوه نامه اجرایی طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور" در قالب سه فصل (مجموعاً ۳۶ صفحه) در مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۲۸ با حضور نمایندگان چهار نهاد اصلی متولی طرح (کمیته امداد حضرت امام (ره)، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، سازمان بهزیستی کشور و جمعیت هلال احمر هلال احمر) به شرح ذیل امضاء گردد.

نماینده ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)	نماینده کمیته امداد امام خمینی (ره)
نماینده جمعیت هلال احمر	نماینده سازمان بهزیستی کشور

جانشین وزیر کشور و رئیس طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

امضاء کنندگان:

- جناب آقای آقامحمدی، جانشین وزیر کشور و رئیس طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور محلات
- جناب آقای عسگری، معاون اجتماعی و امور اساتذهای ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)
- جناب آقای آسوده، معاون توسعه مشارکت های مردمی کمیته امداد امام خمینی (ره)
- جناب آقای نصیری، معاون اجتماعی سازمان بهزیستی کشور
- جناب آقای سلیمی، رئیس سازمان داوطلبان جمعیت هلال احمر

شرح مطالب	صفحه
فصل اول (چارچوب کلی طرح)	۳
مقدمه و کلیات	۴
الف - اصول و مبانی طرح	۴
ب- نحوه راهبری طرح	۵
ج - مراحل اجرایی طرح	۵
۱- تعیین محلات هدف طرح	۵
۲- تعیین متولی محوری طرح برای هر یک از محلات هدف طرح	۶
۳- استقرار خانه محله	۷
۴- شناخت کلی و تعیین محدوده محله و پهنه بندی آن	۷
۵- تشکیل شورای هماهنگی محله	۸
۶- تعیین مسئولین پهنه ها، شهرداران کوچه و بانویاران محله	۹
۷- بررسی میدانی و عملیاتی و جمع آوری اطلاعات مربوط به محله و اهالی محل	۱۰
۸- احصاء اطلاعات تفصیلی اولیه مربوط به اهالی محل و مددجویان و توانخواهان	۱۰
۹- اقدامات اولیه امدادی و حمایتی	۱۲
۱۰- اقدامات اولیه پیشگیری بهداشتی و درمانی	۱۳
۱۱- انجام مداخلات زیر ساختی و کالبدی مربوط به محله	۱۳
۱۲- انجام مداخلات زیر ساختی و کالبدی مربوط به منازل افراد نیازمند	۱۴
۱۳- انجام مداخلات مربوط به امور حمایتی برای افراد و خانوارهای نیازمند	۱۵
۱۴- مداخلات اقتصادی معطوف به توانمندسازی	۱۶
۱۵- مداخلات اجتماعی معطوف به توانمندسازی	۱۸
۱۶- مداخلات فرهنگی معطوف به توانمندسازی	۱۹
۱۷- هوشمندسازی فرایندها	۲۰
۱۸- پایش و پیمایش طرح	۲۱
۱۹- مدیریت دانش ضمنی	۲۱
۲۰- ترسیم چشم انداز پیشرفت	۲۲
فصل دوم	۲۴
شیوه نامه شروع عملیات اجرایی در سطح محله هدف	۲۵
فصل سوم (تفاهم نامه ها)	۳۵

مقدمه و کلیات :

در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مدظله العالی) خطاب به روسای محترم سه قوه، در هاشم نامه مشترک روسای کمیته امداد امام خمینی (ره)، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، سازمان بهزیستی و جمعیت هلال احمر متضمن نامه شماره ۶۵۲/۹۸۸۲/ص مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۷ جناب آقای دکتر آقا محمدی (موضوع نامه شماره ۱/۴۵۲۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۱ ریاست محترم دفتر معظم له) در خصوص "طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کم برخوردار کشور" و بمنظور بسط و تعمیم تجربیات حاصله در محلات پایلوت طرح، به سراسر کشور، انتظام و انسجام هر چه بیشتر امور، ایجاد هم راستایی و هماهنگی در فعالیت‌ها، تقویت و تحکیم مدیریت جهادی، مومنانه و داوطلبانه اجزاء و عناصر ذیمدخل و ذیربط طرح، راهنمای عمل "طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور" که به جهت رعایت ایجاز و اختصار از این پس "طرح" نامیده می شود، بشرح زیر تدوین و مورد اتفاق نظر قرار گرفت و مقرر شد ملاک عمل کلیه نهاد ها، سازمانها، دستگاه‌های اجرایی و ... ذیمدخل و ذیربط "طرح" قرار گیرد.

الف : اصول و مبانی طرح :

هدف از اجرای طرح و تکوین و فعالیت خانه محله به هم رسانی (هماهنگی، همیاری، همراهی، هم افزایی، هم گرایی، هم آوایی و هم راستایی) کلیه اجزاء و عناصر ذیمدخل و ذیربط در ارتباط با محلات که بصورت موظفی (وظایف و ماموریت‌های ذاتی) و غیر موظفی (داوطلبی، وقف مال و زمان، نیکوکاری، خیر خواهی، گروه‌های جهادی، کمک‌های مومنانه، بسیج مردمی، مشارکتهای مردمی و ...) براساس این راهنمای عمل برای توانمند سازی و تحول اجتماع محور محلات گام بر می دارند.

۱- با توجه به امکانات و ظرفیتهای قانونی، ساختاری، مالی و نیروی انسانی بالفعل و بالقوه موجود، بموجب قوانین و مقررات موضوعه که مبعوث و مکلف به رسیدگی به وضعیت محلات موصوف و تامین نیازهای اساسی و اولیه اهالی آن بطور اعم و مددجویان و توانخواهان بطور اخص می باشند فلذا در اجرای این طرح نیازی به انشای قانون و ایجاد ساختار جدید نیست و بایستی با رویکرد هم افزایی و هم راستا نمودن فعالیتها و اقدامات از امکانات و ظرفیت های موجود حداکثر استفاده بعمل آید.

۲- بایستی با اعمال رویکرد چندساحتی به پیشرفت این قبیل محلات، تمامی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی، زیست محیطی و ... مدنظر قرار گرفته و توانمندسازی درون زا و اجتماع محور این محلات با تکیه بر جلب مشارکت موثر و حداکثری ذینفعان در فرایند اجرای طرح مدنظر قرار گیرد.

۳- توجه به عناصر مهم و اساسی "خانواده"، "همسایگی" (همجواری) و "هم محلی" و تقویت پیوستگی اجتماعی و ارتقاء تاب آوری اجتماعی در کنار استفاده از تمامی ظرفیت های موجود در اجتماعات محلی نظیر مسجد، بازار و مدرسه با تکیه بر جوانان داوطلب و علاقمند.

۴- حفظ احترام و کرامت انسانی مددجویان و توانخواهان ساکن در محلات موصوف، ترمیم و جبران خسارات وارده از ناحیه فقر و آسیب اجتماعی، رفع اثر از سوابق گذشته افراد قابل توانمندسازی و کمک به بازاجتماعی شدن آنها و ایجاد زمینه بازگشت به محیط خانواده، کار و جامعه.

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

۵- تقسیم کار نوین و حذف موازی کاری بین کلیه اجزاء و عناصر حاکمیتی، دولتی و مردمی موجود بعنوان دستگاه‌های اصلی (محوری)، همکار و معین بصورت گردشی و به راه انداختن "مسابقه خیر" و رقابت مثبت و سازنده در خدمت رسانی و کمک‌های مومنانه داوطلبانه بین اجزاء و عناصر طرح.

۶- اکنون که در آستانه قرن جدید و شروع گام دوم انقلاب قرار داریم، تلاش خواهد شد تا با همکاری قوای مجریه، مقننه، قضائیه و بسیج کلیه منابع، امکانات و ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل کلیه دستگاه‌های اجرایی، با همکاری بنیادها و نهادهای انقلابی و جلب مشارکت‌های مردمی در قالب خیریه‌ها، موقوفات، آستان‌های مقدسه، تشکل‌های مردمی، پایگاه‌های بسیج و مساجد و ... به گونه‌ای عمل گردد که حداکثر در افق سند چشم‌انداز ۱۴۰۴ پیشرفت محلات احصاء شده با رویکرد اجتماع محور و توانمندساز محقق گردیده باشد.

ب- نحوه راهبری طرح :

راهبری طرح براساس توافق و میثاق بین دستگاه‌های اصلی، همکار و پشتیبان با رویکرد داوطلبانه، مدیریت جهادی، هم‌افزا و مبتنی بر مسابقه خیر صورت می‌پذیرد :

- ۱- نحوه راهبری طرح در سطح محله مطابق با شیوه‌نامه اجرایی "طرح" خواهد بود که در سه فصل ارائه شده است.
- ۲- ساختار راهبری طرح در سطوح ملی (کشوری)، استان و شهرستان و نیز ساختار دبیرخانه هماهنگی "طرح" متعاقباً ابلاغ خواهد شد.

ج - مراحل اجرایی طرح :

۱- تعیین محلات هدف طرح :

۱-۱- فهرست ۲۰۲۰ محله احصاء شده توسط شرکت بازآفرینی شهری (وزارت راه و شهرسازی) و سایر نهادهای اجتماعی خدمات رسان براساس ارزیابی وضعیت موجود شاخص‌های کالبدی، اقتصادی، اجتماعی، زیست محیطی، بهداشتی و فرهنگی بعنوان محلات هدف طرح ملاک عمل قرار می‌گیرد.

۱-۲- محلات به ترتیب و براساس اولویت بندی انجام شده براساس مطالعات فوق‌الذکر (خیلی شدید، شدید و متوسط) و یا براساس نظر مقامات محلی وفق مشاهدات و بررسی‌های میدانی انجام شده، در دستور کار قرار می‌گیرند.

۱-۳- چنانچه محله‌ای حسب تشخیص مقامات و مسئولین محلی دارای شرایط مشابه محلات مندرج در لیست ۲۰۲۰ بوده و مراتب به تائید یکی از دستگاه‌ها و نهادهای اصلی ذی‌مدخل در طرح برسد، بصورت کتبی اطلاعات محله به دبیرخانه مرکزی ارسال می‌شود، دبیرخانه پس از بررسی و اخذ استعلامات لازم، نتیجه را بصورت کتبی به دستگاه درخواست دهنده ارائه می‌دهد.

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

ملاحظه ۱: در مراحل بعدی طرح می توان مناطق کم برخوردار روستایی در سطح کشور بویژه در مواردی که همجوار و یا در جوف مناطق شهری می باشند با تایید دبیرخانه مرکزی به فهرست محلات هدف طرح افزود.

ملاحظه ۲: رعایت طرح آمایش زمین، طرحهای هادی، طرح جامع شهری و طرح تفصیلی و ... در مراحل اجرایی طرح ملحوظ نظر خواهد بود.

۲- تعیین متولی محوری طرح برای هر یک از محلات هدف طرح:

۱-۲- کمیته امداد (خانه امداد)، هلال احمر (خانه هلال)، ستاد اجرایی (خانه احسان) و سازمان بهزیستی (خانه بهزیست) براساس ظرفیت ها و امکانات بالفعل و بالقوه در اختیار و بصورت داوطلبانه، برای انجام فعالیت بعنوان دستگاه محوری در تعدادی از محلات، اعلام آمادگی نموده و بعنوان هماهنگ کننده خانه محله انتخاب گردیده است.

۲-۲- وزارت ورزش و جوانان (خانه جوان)، شهرداری ها (خانه شهر)، سازمان اوقاف و امور خیریه (خانه اوقاف) و سایر دستگاه ها یا سازمان ها براساس ظرفیت ها و امکانات بالفعل و بالقوه در اختیار و بصورت داوطلبانه، برای انجام فعالیت بعنوان دستگاه محوری در باقیمانده محلات اعلام آمادگی می نمایند.

۲-۳- سایر بنیادها و نهادهای انقلابی (نظیر بنیاد مستضعفان) و نظامی (نظیر قرارگاه های مرتبط و سازمان بسیج)، آستان های مقدسه و توابع وزارت راه و شهرسازی (شرکت بازآفرینی شهری)، وزارت کشور (سازمان اجتماعی کشور) و سازمان نوسازی براساس ظرفیت ها و امکانات بالفعل و بالقوه و بصورت داوطلبانه برای انجام فعالیت بعنوان دستگاه محوری در باقیمانده محلات و یا محلاتی که جدیداً بعنوان محله هدف طرح تعیین خواهند شد، اعلام آمادگی می نمایند و یا اینکه طرحهای جاری خود در محلات را در چارچوب "طرح" اجرا و یا تداوم می بخشند.

۲-۴- سازمان ها و موسسات خیریه، تشکلهای مردم نهاد (سمن ها) می توانند در هر یک از محلات بعنوان دستگاه همکار خانه محله بصورت داوطلبانه فعالیت نمایند.

۲-۵- عند الاقتضاء سایر اشخاص حقوقی بویژه شرکت ها و موسسات تجاری و انتفاعی می توانند در قالب مسئولیت اجتماعی شرکتی و بازاریابی اجتماعی، در هر یک از محلات بعنوان دستگاه همکار خانه محله بصورت داوطلبانه فعالیت نمایند.

ملاحظه ۱: خانه محله تحت عنوان "خانه+(اسم مورد نظر دستگاه محوری طرح)" در هر محله با همین عنوان شکل می گیرد. دستگاه های محوری هر یک از محلات می توانند از ظرفیت های ساختاری موجود خود در محله و یا ظرفیت های قابل تمهید و تدارک برای استقرار خانه محله استفاده نمایند.

ملاحظه ۲: تعیین دستگاه محوری در هر یک از محلات صرفاً بعنوان دبیرخانه هماهنگی و اجرایی طرح بوده و کلیه دستگاه های اجرایی و اجزاء و عناصر اجرایی طرح که بصورت موظفی (دستگاه های دولتی و نهادهای عمومی غیردولتی و...) و یا براساس مشارکت های مردمی و یا مسئولیت شرکتی در هر محله استقرار دارند و یا مستقر می شوند، در فرایند اجرای طرح و انجام مداخلات و اقدامات مربوطه مشارکت خواهند داشت.

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

ملاحظه ۳: جلب مشارکت حداکثری مقامات و مسئولین محلی، معتمدین، معمرین و افراد و گروههای رسمی و غیر رسمی موثر بر جامعه هدف طرح در سطح محلات و رعایت ملاحظات سیاسی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، حقوقی، مذهبی و احترام به رسوم و سنن عرفی مورد قبول و استفاده از آنها برای ایجاد زمینه رشد و تعالی فضائل انسانی بایستی در تمامی مراحل اجرایی طرح ملحوظ نظر قرار گیرد.

۳- استقرار خانه محله :

۳-۱- دستگاه محوری که برای هر محله تعیین می شود بایستی در ابتدا نسبت به استقرار "خانه + (نام مورد نظر دستگاه اجرایی مربوطه) + محله + (نام محله)" اقدام نماید و طبق روالها و رویه های مورد عمل دستگاه اجرایی مربوطه، برای این منظور می تواند از ساختمانها و امکانات متعلق به دستگاه های اجرایی مربوطه استفاده نماید و یا نسبت به تامین مکان مناسب در سطح محله اقدام نماید.

ملاحظه ۱: خانه محله حتماً بایستی در محدوده محله قرار داشته باشد و ترجیحاً در مناطق مرکزی محله با امکان دسترسی سریع و آسان اهالی محل باشد.

ملاحظه ۲: دستگاه محوری می تواند حسب توافق با سایر دستگاه های اجرایی دولتی و یا نهادهای عمومی غیردولتی و یا نهادها و بنیادهای انقلابی برای استقرار خانه محله از امکانات و ظرفیت های بلااستفاده و مازاد آنها استفاده بعمل آورد.

۳-۲- دستگاه محوری که برای هر محله تعیین می شود لازم است در اقل زمان نسبت به انتصاب فردی واجد شرایط، مجرب و علاقمند با اولویت استفاده از ظرفیت های محله، بعنوان "مسئول خانه ... محله ... اقدام و حتی الامکان اختیارات لازم برای انجام فعالیت های مربوط به طرح را به وی تفویض نماید و مراتب را به کلیه اجزاء و عناصر ذیمدخل و ذیربط طرح اعلام نماید.

۳-۳- مسئول خانه محله پس از انتصاب ضمن مطالعه راهنمای عمل و سایر دستورالعمل های اجرایی طرح، می تواند برای آشنایی با فعالیت ها، وظایف و ماموریت های محله نسبت به بازدید میدانی و یا برگزاری وینار با مسئولین خانه محلات همجوار اقدام نماید و یا از محصولات رسانه ای آموزشی و مستندسازی تجارب محلات دیگر بهره گیرد.

ملاحظه ۱: مکاتبات مسئول خانه صرفاً به دستگاه متولی و دبیرخانه استانی یا شهرستانی می باشد، ارسال مکاتبات و مشکلات محله به سایر دستگاه ها، سازمان ها و یا نهادها صرفاً از طریق نهاد متولی یا دبیرخانه استانی و شهرستانی صورت می پذیرد.

۴- شناخت کلی و تعیین محدوده محله و پهنه بندی آن:

۴-۱- تعیین حدود و ثغور جغرافیایی محله (شمالاً، شرقاً، جنوباً و غرباً)

۴-۲- انطباق محدوده محله با تقسیم بندی های اداری دستگاه های اجرایی (نظیر منطقه و ناحیه شهرداری، منطقه آموزش و پرورش، منطقه پستی و ...)

۴-۳- جمع آوری اطلاعات کلی مربوط به محله و مختصات جمعیتی آن

۴-۴- تعیین وضعیت محل استقرار اماکن عمومی (بوستان ها، فرهنگسراها و ...)، آموزشی (نظیر مهد کودک ها، مدارس و دانشگاه ها، هنرستان ها و مراکز آموزشی فنی و حرفه ای)، فرهنگی (مساجد، تکایا، حسینیه ها)، ورزشی (باشگاه ها و ...)، اداری

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

(دستگاه‌های اجرایی) و خدماتی (بهداشتی و درمانی و...)، امدادی (مدیریت بحران، هلال احمر و...)، حمایتی (مراکز نگهداری و مراقبت و...) در سطح محله

۴-۵- تعیین وضعیت محله از نظر نوع ترکیب کلی (نظیر سکونتگاهی و کارگاهی)، وضعیت غالب حرف و مشاغل و نیز استقرار کارخانجات و بنگاه‌های اقتصادی بزرگ

۴-۶- تعیین نحوه و راه‌های دسترسی و رفت و آمد محله و نوع مسیرها (آسفالته و...)

۴-۷- احصاء کلیه ظرفیت‌های بالقوه و بالفعل جهت جلب مشارکت‌های مردمی، خیریه‌ها، مساجد، پایگاه‌های بسیج، سمن‌ها و سام‌ها در محدوده محله

۴-۸- برآورد و تخمین تعداد پهنه‌ها، خیابان‌ها، کوچه‌ها، پلاک‌ها و ریز پلاک‌های محله

۵- تشکیل شورای هماهنگی محله :

۵-۱- شورای هماهنگی محله با مسئولیت مسئول خانه محله (دستگاه محوری هر محله) تشکیل می‌گردد.

۵-۲- هر یک از اجزاء و عناصر اصلی طرح نظیر ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره)، کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی، جمعیت هلال احمر، بنیادها و نهادهای انقلابی، شهرداری و... یک نماینده جهت عضویت در شورای هماهنگی محله به خانه محله (دستگاه محوری) معرفی خواهند کرد.

۵-۳- مسئولین پهنه‌ها در جلسات شورای هماهنگی محله حضور می‌یابند.

۵-۴- عندالاقضاء از معتمدین و معمرین محله یا از بانویاران، شهرداران یا مسئولین خیریه‌ها و سمن‌ها مستقر در محله و یا علاقمند به مشارکت در طرح پیشرفت محله برای حضور در جلسات شورای هماهنگی محله دعوت بعمل خواهد آمد.

۵-۵- مصوبات شورای هماهنگی محله با ابلاغ مسئول خانه محله به مورد اجرا گذارده می‌شود.

۵-۶- مسئول خانه محله مسئول پیگیری و گزارش‌گیری و گزارش‌دهی نحوه اجرای مصوبات شورای هماهنگی محله می‌باشد.

ملاحظه ۱: شورای هماهنگی محله و خانه محله صرفاً نسبت به تقسیم کار، احاله و ارجاع کار، تعیین برنامه زمانبندی، پیگیری امور اقدام و نظارت کلان و راهبردی بر نحوه پیشرفت کار و... را بر عهده داشته و از مداخله مستقیم، تدوین دستورالعمل جدید و... پرهیز نموده و امور تخصصی توسط دستگاه‌های اجرایی مشارکت‌کننده در طرح براساس روالها و رویه‌های مورد عمل آنها صورت می‌پذیرد.

ملاحظه ۲: نگاه جامع‌الابعاد و تمام‌ساحتی به مسائل و مشکلات مبتلا به محلات، تلاش در جهت تحقق پیشرفت همه‌جانبه، متوازن و پایدار و توجه متناسب و مناسب به کلیه نیازهای محله و اهالی محل و پرهیز از یکجانبه‌نگری، اعمال سلیقه، بخشی‌نگری و... در تمامی مراحل اجرای طرح بایستی مد نظر شورای هماهنگی محله قرار گیرد.

۶- تعیین مسئولین پهنه ها، شهرداران کوچه و بانویاران محله:

۱-۶- تعیین تعداد و محدوده هر یک از پهنه ها و کوچه ها تا سطح پلاک و ریزپلاک ها با توجه به شرایط محله از نظر تراکم، پراکندگی و ریزدانگی پلاک های مسکونی و...

۲-۶- شناسایی افراد مستعد، واجد شرایط و علاقمند و داوطلب از بین اهالی محله بعنوان مسئولین پهنه ها و شهرداران کوچه و بانویاران

۳-۶- تعیین و ابلاغ وظایف هر یک از مسئولین پهنه ها، شهرداران کوچه و بانویاران

۴-۶- آموزش و ارتقاء مهارت های مسئولین پهنه ها، شهرداران کوچه و بانویاران

۵-۶- تجهیز مسئولین پهنه ها، شهرداران و بانویاران به لوازم و تجهیزات مورد نیاز برای فعالیت

۶-۶- نصب و آموزش اپلیکشن ها و برنامه های کاربردی برای مسئولین پهنه ها، شهرداران و بانویاران

۷-۶- ایجاد یک گروه یا کانال در شبکه های اجتماعی مناسب برای ارتباط و تعامل بین اجزاء و عناصر ذیربط و ذیمدخل در محله

۸-۶- طراحی و اجرای فرایند گزارش گیری و گزارش دهی اطلاعات از لایه بانویاران، شهردار کوچه، مسئول پهنه تا مسئول خانه

۹-۶- کلیه فعالیتهای طرح در سطح محله نظیر مسئول خانه محله، مسئول پهنه، شهردار کوچه، بانویاران بصورت کاملاً داوطلبانه و با نیت خیر و بر مبنای علاقمندی و دغدغه مندی افراد صورت می پذیرد و افراد موصوف بدون ایجاد هیچ تعهد استخدامی و یا تعهد بکارگیری و پرداخت حق الزحمه با طرح همکاری می نمایند.

ملاحظه ۱: عندالافتضاء مراتب عدم ایجاد تعهد استخدامی و ... در قالب فرمهای اداری و یا محضری ملحوظ نظر قرار گرفته و از داوطلبان اخذ می گردد.

ملاحظه ۲: کلیه مسئولین خانه ها، پهنه ها، شهرداران کوچه، بانویاران و اعضا کمیته های تخصصی جهت بهره مندی از مزایا و آموزش ها و خدمات بیمه ای در سامانه جامع اعضا و داوطلبان ثبت نام و به عضویت داوطلبانه جمعیت هلال احمر پذیرفته می شود.

ملاحظه ۳: بدیهی است چنانچه مقرر باشد طرح بیمه اجتماعی فراگیر سطح پایه براساس آزمون. وسع و با تقبل تمام یا بخشی از حق بیمه از سوی دولت، در سطح محلات به اجرا گذارده شود، این مراتب با اولویت شامل افراد موضوع این بند خواهد شد.

۱۰-۶- بمنظور کادر سازی و تربیت نیروهای داوطلب، ایجاد زمینه رشد، تعالی و تقویت استعدادها طراحی مسیر پیشرفت شغلی و بهبود کیفیت زندگی، گردش نیروهای داوطلب و انتقال تجربیات و مهارت ها و ... بایستی تلاش کرد تا داوطلبان فعال و موفق که بعنوان مسئول خانه، مسئول پهنه، شهردار کوچه و بانویاران با طرح همکاری داشته اند در اولویت طرحهای اشتغال زایی و ... قرار گیرند و داوطلبان دیگر جایگزین آنها شوند. مسئولین خانه ها، پهنه ها، شهرداران کوچه ها، بانویاران و کمیته تخصصی الزام به شرکت در دوره های آموزشی سازمان مدیریت صنعتی یا هر مرکز آموزشی که توسط دبیرخانه طرح ریزی می شود هستند.

۷- بررسی میدانی و عملیاتی و جمع آوری اطلاعات مربوط به محله و اهالی محل :

۷-۱- احصاء مسائل، مشکلات و نارسائی‌های مبتلابه محله از منظر کالبدی (زیرساخت‌ها، اماکن عمومی و...)، خدمات (نظیر درمانگاه یا خانه بهداشت و مرکز جامع سلامت)، آسفالت نبودن معابر، سرویس‌های بهداشتی، بوستان، چیدمان شهری، آراستگی و نظم، مدیریت پسماند، زباله و فاضلاب و انعکاس آن توسط مسئولین پهنه‌ها و شهرداران کوچه به مسئول خانه محله

۷-۲- احصاء مسائل، مشکلات و نارسائی‌های کالبدی مبتلابه منازل افراد و خانوارهای نیازمند نظیر نیاز به تعمیرات جزیی و اساسی، نیاز به رنگ آمیزی، فقدان سرویس بهداشتی، حمام و آشپزخانه، مقاوم سازی، بازسازی و نوسازی، تامین مسکن مناسب (استیجاری یا ملکی) برای افراد توسط شهرداران کوچه و انعکاس به مسئولین پهنه‌ها و مسئول خانه محله

۷-۳- برداشت اطلاعات کلی اولیه توسط شهرداران کوچه و بانویاران برای احصاء اطلاعات کلی افراد و خانوارهای ساکن در سطح محله، پهنه و کوچه و درج اطلاعات آن در سامانه مربوطه

۷-۴- تمام شماری و بررسی عملیاتی و پیمایش میدانی بصورت پلاک به پلاک برای هر یک از خانواده‌ها، خانوارها و افراد ساکن و مقیم در محله با همکاری مرکز آمار ایران، سازمان برنامه و بودجه، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، نهاد متولی محله یا نهادهای حمایتی و یا داوطلبان

۷-۵- تدوین متن اولیه سند پیشرفت محله در قالب برنامه‌های کوتاه مدت (حداکثر ۶ ماهه) و میان مدت (حداکثر ۳ ساله) و بلند مدت (حداکثر ۵ ساله) و به‌روزرسانی آن براساس مطالعات و بررسی‌های بعدی و تغییر شرایط و مقتضیات محله در طول اجرای طرح

۸- احصاء اطلاعات تفصیلی اولیه مربوط به اهالی محل و مددجویان و توانخواهان :

۸-۱- تهیه فهرست اولیه اهالی محل و ساکنین محله اعم از افرادی که دارای مشخصات و مدارک هویتی می باشند یا خیر و اعم از ایرانی و غیر ایرانی

۸-۲- تهیه فهرست اولیه (بلند) مددجویان و توانخواهان محله اعم از افرادی که در منازل ملکی یا استیجاری سکونت دارند و یا تحت مراقبت و نگهداری در مراکز مربوطه قرار دارند و یا افراد بی خانمان و فاقد سرپناه توسط شهرداران کوچه و بانویاران

۸-۳- تهیه فهرست افرادی که واجد مشخصات، مستندات و مدارک هویتی نمی باشند .

۸-۴- تشخیص، اخذ استعلامات و مددکاری نیازمندان معرفی شده توسط خانه محله صرفاً از طریق کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی صورت می پذیرد، کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی موظف هستند حداکثر ظرف یک ماه لیست نیازمندان را که از طریق خانه محله تحویل گرفته اند، بررسی و گزارش به مسئول خانه نمایند.

۸-۵- اخذ استعلام کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی درخصوص افراد مزبور از طریق کلیه پایگاه ها در دسترس نهاد حمایتی صورت می پذیرد.

۸-۶- بررسی میدانی و عملیاتی توسط واحدهای مددکاری و مشاوره نهادهای حمایتی مزبور و یا داوطلبان واجد شرایط

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

۸-۷- تعیین فهرست ثانویه (کوتاه) افراد و خانوارهای نیازمند

۸-۸- تشکیل پرونده الکترونیک مشتمل بر اطلاعات هویتی (کد ملی سرپرست و اعضای خانوار)، شغلی (میزان توان مالی، نوع و میزان دستمزد، مستمری و مقرری، نحوه تامین درآمد و معیشت) و مکانی (موقعیت یابی مکانی براساس کدپستی و آدرس تا سطح ریزپلاک) از طریق سامانه مورد تایید دبیرخانه مرکزی

۸-۹- نیازسنجی و تعیین نیازمندیها و تعیین نوع مداخلاتی که بایستی صورت پذیرد برای نجات، بهبود، توانمندسازی و باز اجتماعی شدن با مشارکت نهاد حمایتی صورت می پذیرد.

۸-۱۰- اولویت بندی افراد و خانوارهای نیازمند و نیازهای آنها براساس آزمون وسع و یا بررسی و اعلام نظر نهادهای حمایتی ذیربط
ملاحظه ۱: در نیازسنجی اعمال رویکرد همه جانبه و چند ساحتی به محله و تقدم بخشیدن به پیشگیری و مصون سازی بر درمان و مداخلات درمانی بایستی مدنظر قرار گیرد.

ملاحظه ۲: رویکرد غالب در طرح برای احصاء نیازها و تعیین مداخلات هر محله توانمندسازی فرد، خانواده و محله با تقویت روحیه تعامل در سطح همسایگی و هم محلی خواهد بود و بایستی تلاش شود تا از چرخه ای شدن و نسلی شدن فقر و آسیب در خانواده ها جلوگیری نمود.

ملاحظه ۳: رویکرد اجتماع محور مبتنی بر تقویت و تحکیم نهاد خانواده و تلاش در جهت باز اجتماعی شدن مبتلایان به فقر و آسیب اجتماعی (بازگشت به محیط خانواده، کار و جامعه) و نیل به خود بسندگی فرد و خانواده در اثر توانمندسازی، کار آفرینی، مهارت افزایی، کارگستری بایستی در تمامی مراحل نیازسنجی و طراحی مداخلات مدنظر قرار گیرد.

ملاحظه ۴: توجه متوازن و متناسب به رفع، کنترل و کاهش انواع فقر و آسیب اجتماعی و تلاش در جهت کاهش، ترمیم و جبران عوارض و تبعات آنها بر کیفیت زندگی فرد و خانواده و برابر سازی فرصتهای اقتصادی و اجتماعی آسیب دیدگان با رویکرد توانمندسازی اجتماع محور و پرهیز از سطحی نگری و بخشی نگری بایستی در تمامی مراحل احصاء نیازها و تعیین مداخلات طرح برای هر محله مدنظر قرار گیرد.

ملاحظه ۵: شناسایی اولیه نیازمندان محله از طریق شهرداران کوچه ها صورت می پذیرد و تشخیص و مددکاری و اخذ استعلامات حداکثر در بازه زمانی یک ماهه صرفا از طریق نهاد حمایتی صورت خواهد پذیرفت.

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

- ۹- اقدامات اولیه امدادی و حمایتی (گستره و سطح این اقدامات متناسب با امکانات و منابع در دسترس خواهد بود):
- ۹-۱- همکاری جهت تامین نیازهای اولیه نظیر سرپناه موقت (گرمخانه، محل نگهداری و مراقبت و...)، غذا و پوشاک
- ۹-۲- همکاری جهت تامین سبد غذایی و یا اعطای اعتبار خرید مواد غذایی مورد نیاز از فروشگاه های تعیین شده
- ۹-۳- مدیریت و ساماندهی کمک های غذایی که بطور مستمر یا موسمی یا مناسبتی توسط خیرین و نیکوکاران در محله توزیع می گردد.
- ملاحظه ۱: کلیه اقلام توزیعی از سوی دستگاه های اجرایی و یا نیکوکاران و خیریه ها در سطح محله با هماهنگی خانه محله، مسئولین پهنه ها و توسط شهرداران کوچه و بانویاران انجام می پذیرد، به گونه ای هماهنگی و برنامه ریزی شود که موازی کاری در توزیع اقلام و خدمات در محله به حداقل برسد.
- ملاحظه ۲: حتی الامکان بایستی تلاش نمود تا برای تامین مواد اولیه یا اقلام خوراکی مربوط به سبدهای غذایی، نذورات و... از فروشگاه های موجود در محله استفاده کرد.
- ملاحظه ۳: حتی الامکان تلاش شود عملیات تامین مواد اولیه، آماده سازی، پخت و فرآوری، بسته بندی و ... اقلام مربوط به سبدهای غذایی توزیعی با هماهنگی خانه محله توسط داوطلبان و یا ذینفعان (مددجویان و توانخواهان) ساکن در محله انجام پذیرد تا هم افزایی، گردش درونی منابع و مصارف و صرفه در مقیاس تحقق یابد.
- ۹-۴- همکاری جهت انجام عملیات غربالگری اجتماعی و هدف یابی موثر و نیازمندیابی فعال توسط نهادهای ذیربط و تعیین موارد اولویت دار و فوریتی برای مداخله اصلاحی
- ۹-۵- همکاری در جهت ارائه خدمات مشاوره و مددکاری درخصوص افراد مبتلا به معلولیت و نارسایی های جسمی، روحی، روانی و خانوادگی
- ۹-۶- همکاری جهت تامین لوازم و امکانات مورد نیاز برای معلولین (ویلچر، سمعک، عصا و ...)
- ۹-۷- همکاری جهت برقراری امنیت اجتماعی و اخلاقی، برقراری نظم، ثبات و آرامش در سطح محله
- ۹-۸- همکاری جهت ایجاد تور و چتر فراگیر ایمنی و رفاه اجتماعی به منظور برقرارسازی خدمات امداد اجتماعی
- ملاحظه: اقدامات اولیه امدادی و حمایتی می بایستی برای یک دوره موقت و برای گذار از شرایط اضطراری طراحی و اجرا شود و افراد و خانواده های مشمول آن پس از رسیدن به شرایط عادی و ثبات و آرامش به سمت ارتقاء مهارت (مهارت های اقتصادی، مهارت های اجتماعی، مهارت های شغلی، مهارت های زندگی، مهارت های فردی و ...) سوق داده شوند.

۱۰- اقدامات اولیه پیشگیری، بهداشتی و درمانی :

۱۰-۱- اجرای طرح بیمه سلامت برای کلیه ساکنین محلات کم برخوردار و تشکیل پرونده الکترونیکی و راه اندازی نظام ارجاع با کمک سازمان بیمه سلامت ایران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مراکز و دانشگاه های علوم پزشکی و شبکه های بهداشت و ...

۱۰-۲- ارائه آموزش ها و آگاهی رسانی در خصوص بهداشت فردی

۱۰-۳- انجام عملیات غربالگری در حوزه سلامت مردان و زنان و کودکان

۱۰-۴- غربالگری و چکاپ افراد و خانوارهای نیازمند از نظر انجام واکسیناسیون عمومی (اطفال و ...) و نیز ابتلا به سایر امراض و بیماریها

۱۰-۵- تامین دارو، تجهیزات و لوازم بهداشتی و کمک پزشکی مورد نیاز

۱۰-۶- برقراری پوشش بیمه سلامت از طریق سازمان بیمه سلامت براساس آزمون وسع

۱۰-۷- غربالگری و شناسایی بیماران صعب العلاج، خاص و لاعلاج و سالمندان و معلولان نیازمند و مراقبت و نگهداری

۱۱- انجام مداخلات زیر ساختی و کالبدی مربوط به محله:

۱۱-۱- همکاری در جهت انجام عملیات ساماندهی معابر و تامین نور و روشنایی، آسفالت، جدول بندی و ساماندهی پیاده روها و جوی های آب برای عبور آبهای سطحی

۱۱-۲- همکاری در جهت انجام عملیات ساماندهی و مدیریت پسماند و زباله

۱۱-۳- همکاری در جهت انجام عملیات تامین آب شرب شهری و دفع اصولی فاضلاب

۱۱-۴- همکاری در جهت انجام عملیات احداث اماکن عمومی مورد نیاز (سرویس های بهداشتی عمومی، بوستان، سایبان و سرپناه و...)

۱۱-۵- همکاری در جهت اصلاح چیدمان شهری و برقراری آراستگی فضای عمومی نظیر رنگ آمیزی جداول، دیوار ها و ...

۱۱-۶- همکاری در جهت محصور نمودن، دیوار چینی و ایزوله نمودن اماکن مخروبه و خالی از سکنه و ...

۱۱-۷- همکاری در جهت رفع کمبود مدرسه و درمانگاه (مرکز بهداشت و مرکز خدمات جامع سلامت) در سطح محله

۱۱-۸- همکاری در جهت تامین فضاهای مورد نیاز برای گرد همایی های آموزشی، تفریحی و مناسبی

۱۱-۹- همکاری در جهت کمک به انجام اقدامات حقوقی و ثبتی لازم برای تعیین تکلیف املاک تاریخی، باستانی، متروکه، فرسوده، مجهول المالك، اوقافی و...

۱۱-۱۰- همکاری در جهت کمک به انجام اقدامات حقوقی و ثبتی لازم برای تعیین تکلیف املاک فاقد سند رسمی

۱۲- انجام مداخلات زیر ساختی و کالبدی مربوط به منازل افراد نیازمند :

۱-۱۲- همکاری در جهت کمک به تامین آب، برق، گاز و تلفن

۲-۱۲- همکاری در جهت ایزولاسیون بام و سقف منازل

۳-۱۲- همکاری در جهت احداث سرویس بهداشتی

۴-۱۲- همکاری در جهت احداث آشپزخانه

۵-۱۲- همکاری در جهت احداث حمام

۶-۱۲- همکاری در جهت رنگ آمیزی داخل و اصلاح نمای ساختمان

۷-۱۲- همکاری در جهت انجام تعمیرات جزئی و اساسی

۸-۱۲- همکاری در جهت بازسازی، نوسازی و مقاوم سازی

ملاحظه ۱: تامین امکانات مزبور براساس وظایف و ماموریت‌های ذاتی دستگاه‌های ذیربط نظیر شهرداریها، وزارت راه و شهرسازی (شرکت بازآفرینی شهری) و یا با جلب مشارکت خیرین و نیکوکاران و یا جلب منابع مربوط به مسئولیت اجتماعی شرکتی انجام می پذیرد.

ملاحظه ۲: حتی الامکان بایستی تلاش نمود در انجام عملیات اجرایی مربوط به تامین این زیرساختها، از نیروی انسانی ساکن در محله و بویژه افراد نیازمند و توانخواه دارای مهارت و قابلیت استفاده گردد.

ملاحظه ۳: عندالاقضاء می توان نسبت به ایجاد یک تعاونی چند منظوره از طریق مشارکت اهالی محل یا مشارکت ذینفعان (مددجویان و توانخواهان) و یا مشارکت مسئولین پهنه‌ها، شهرداران کوچه و بانویاران، کمیته های تخصصی اقدام نمود و فعالیتهای مربوط به تامین زیرساختهای موصوف به تعاونی مزبور واگذار گردد.

۹-۱۲- همکاری در جهت کمک به تامین مسکن ملکی، رهنی و استیجاری از طریق:

۱-۹-۱۲- همکاری در جهت اعتبارات و تسهیلات مربوط به بافت های فرسوده

۲-۹-۱۲- همکاری در جهت راه اندازی تعاونی مسکن

۳-۹-۱۲- همکاری در جهت تامین زمین از محل منابع طبیعی یا شهرداری و یا املاک دولتی مازاد و بلا استفاده و سرمایه گذاری و مشارکت

۴-۹-۱۲- همکاری در جهت رفع مشکلات مربوط به املاک اوقافی، تاریخی و باستانی

۵-۹-۱۲- همکاری در جهت رفع مشکلات مربوط به املاک متروکه و بلاصاحب

۶-۹-۱۲- همکاری در جهت رفع مشکلات ثبتی و حقوقی مربوط به املاک فاقد سند، قولنامه ای و...

۷-۹-۱۲- همکاری در جهت تامین مسکن اشتراکی، اجتماعی و حمایتی برای اسکان موقت

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

۱۲-۹-۸- همکاری در جهت انجام عملیات تملک و تجميع پلاکها و ريز پلاکها و تعريف پروژه های سرمایه گذاری مسکن و انبوه سازی

۱۲-۹-۹- همکاری در جهت تامین مسکن ارزان قیمت و واگذاری بصورت اجاره به شرط تملیک

ملاحظه ۱: اعطای اولویت در بهره مندی از تسهیلات مسکن در سطح محله

ملاحظه ۲: بهره مندی از مشارکت خیرین و نیکوکاران، مسئولیت اجتماعی شرکتی و نظایر آن

ملاحظه ۳: در مواردی که امکان تامین امکانات اختصاصی برای هر یک از خانوارها و یا منازل وجود ندارد می توان موقتاً نسبت به احداث محل برداشت آب آشامیدنی سالم، آشپزخانه، رختشویخانه، حمام و سرویس بهداشتی در فضاهای اشتراکی و عمومی اقدام نمود.

۱۳- انجام مداخلات مربوط به امور حمایتی برای افراد و خانوارهای نیازمند:

۱۳-۱- همکاری در جهت گسترش چتر ایمنی اجتماعی و انجام عملیات امداد اجتماعی به منظور نجات افراد در معرض آسیب اجتماعی و ایجاد محیط امن

۱۳-۲- همکاری در جهت ارائه خدمات مشاوره و مددکاری اجتماعی، کمک به بهبود فرد مبتلا به آسیب اجتماعی و دور کردن او از محیط آسیب زا

۱۳-۳- همکاری در جهت کنترل و کاهش آسیب اجتماعی و کمک به مددجو یا توانخواه برای ترک و یا تقلیل موارد استعمال و مبادرت

۱۳-۴- همکاری در جهت توانبخشی و توانمندسازی و ارتقاء مهارت های زندگی

۱۳-۵- همکاری در جهت کمک به بازاجتماعی شدن فرد نجات یافته و ایجاد زمینه بازگشت به محیط خانواده

۱۳-۶- همکاری در جهت کمک به خانواده و اطرافیان برای مراقبت و نگهداری فرد آسیب دیده و نیازمند در محیط خانواده

۱۳-۷- همکاری در جهت مراقبت و نگهداری اجتماع محور افراد نیازمند و آسیب دیده در مراکز مربوطه

۱۳-۸- همکاری در جهت کمک به بازاجتماعی شدن فرد نجات یافته و ایجاد زمینه بازگشت به محیط کار و جامعه با تلاش برای رفع اثر سوء پیشینه ابتلاء به آسیب اجتماعی

۱۳-۹- همکاری در جهت ترمیم و جبران اثرات و خسارات ناشی از ابتلاء افراد و خانواده ها به فقر و آسیب اجتماعی و تلاش در جهت برابرسازی فرصتهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی نظیر:

۱۳-۹-۱- همکاری در جهت بازگرداندن فرزندان بازمانده از تحصیل به مدرسه

۱۳-۹-۲- همکاری در جهت اهدای کمک هزینه تحصیلی، کیف، لوازم التحریر و تبلت به دانش آموزان نیازمند

۱۳-۹-۳- همکاری در جهت توانبخشی و توانمندسازی معلولان و آموزش مهارتها برای ایجاد فرصت برابر اجتماعی و اقتصادی

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

۱۳-۹-۴- همکاری در جهت کمک به تسهیل شرایط ازدواج و تشکیل خانواده

۱۳-۹-۵- همکاری در جهت تامین وسیله نقلیه (ماشین سواری، وانت یا موتور) برای تسهیلگری اشتغال

۱۳-۱۰- همکاری در جهت حمایت ویژه از اقشار و گروه‌های هدف خاص نظیر کودکان، سالمندان و سرپرست خانوار

۱۳-۱۱- همکاری در جهت رفع اثر از سوء پیشینه ناشی از سابقه بازداشت و زندان، سابقه اعتیاد و... در خصوص افرادی که بهبود یافته و بازتوانی شده اند و جهت اشتغال با مشکل سوء پیشینه مواجه می باشد.

۱۳-۱۲- با توجه به رویکرد توانمندسازی و بمنظور پرهیز از شکل گیری پدیده عادت به سائلی و رایگان خوری، در ارتباط با مددجویان و توانخواهان قابل توانمندسازی، می توان اعطای یارانه و تسهیلات (بیمه ای، مالی و...) را با لحاظ یک دوره تنفس مشروط به اشتغال، نگهداری از مددجو توسط اعضای خانواده، ترک آسیب اجتماعی (اعتیاد و...)، مهاجرت معکوس به موطن و... نمود.

۱۴- مداخلات اقتصادی معطوف به توانمندسازی :

۱۴-۱- همکاری در جهت مدیریت بهینه، ساماندهی و هماهنگی در مصرف منابع و اعتبارات دستگاه‌های اجرایی دولتی، عمومی و مردمی

۱۴-۲- همکاری در جهت توانمندسازی اقتصادی و ایجاد زمینه خوداتکایی مددجویان و توانخواهان قابل توانمندسازی با توجه به ظرفیت‌ها و قابلیت‌های بالفعل و بالقوه (تحصیلات، تجارب، هنر، حرفه، فن و مهارت و...)

۱۴-۳- همکاری در جهت استعدادیابی و یا تعیین علاقمندی‌های افراد و مهارت آموزی و مهارت افزایی برای ایفای نقش فعال و موثر در جامعه برای تامین نیازهای خود و افراد تحت سرپرستی

۱۴-۴- همکاری در جهت ایجاد فرصت شغلی و یا ایجاد درآمد از طریق کارآفرینی و کارگستری و فراهم کردن مساعدتها و تسهیلات ریالی و سرمایه‌ای

۱۴-۵- همکاری در جهت ایجاد شبکه‌ها و زنجیره های ارزش در تولیدات و خدمات متناسب با مزیت‌های منطقه ای و فردی

۱۴-۶- همکاری در جهت استفاده از رویکردهای نوین:

۱۴-۶-۱- همکاری جهت راه اندازی شرکتهای تعاونی

۱۴-۶-۲- همکاری جهت راه اندازی مشاغل خرد و خانگی (صنایع دستی و...)

۱۴-۶-۳- همکاری جهت راه اندازی شرکتهای دانش بنیان

۱۴-۶-۴- همکاری جهت راه اندازی SM-ها و استارت آپ‌ها (پیشران و تسهیلگر و...)

۱۴-۶-۵- همکاری جهت راه اندازی اقتصاد اشتراکی با ایجاد زیرساخت لازم (فضای اداری، امکانات ارتباطی، رایانه و اینترنت، لوازم اداری و دفتری مشترک برای فعالیتهای چند خانوار یا چند گروه همسو)

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

- ۱۴-۶-۶- همکاری جهت ایجاد کارخانه یا پارک فناوری
- ۱۴-۶-۷- همکاری جهت استفاده از سرمایه‌های غیرمولد دولتی و عمومی مستقر در منطقه برای تامین مالی در قالب صندوق - پروژه یا شرکت - پروژه
- ۱۴-۶-۸- اولویت به ارائه خدمات و تسهیلات و کمکهای معوض (طولانی مدت و متناسب با توان افراد نیازمند) بجای استفاده از روشهای بلاعوض
- ۱۴-۶-۹- همکاری جهت کمک به تشکیل صندوق اعتباری خرد با مساعدت صندوق کارآفرینی امید، بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری
- ۱۴-۶-۱۰- همکاری جهت استفاده از سازوکارهای نوین نظیر "جمع سپاری مالی" برای تجمیع و تمرکز منابع خرد بمنظور ارتقاء مهارت‌های اقتصادی و کسب و کاری افراد و خانواده های نیازمند .
- ۱۴-۷- همکاری جهت استفاده از مشارکت مالی خیرین و نیکوکاران و تبدیل آن به اهرم مالی برای ایجاد چرخه تامین مالی طرحهای توانمندسازی
- ۱۴-۸- همکاری جهت استفاده از اعتبارات و منابع مالی یکبار مصرف اختصاصی دستگاه‌های اجرایی بعنوان اهرم مالی برای ایجاد چرخه مستمر تامین مالی طرحهای توانمندسازی
- ۱۴-۹- همکاری جهت تبدیل سرمایه های غیرمولد دولتی و عمومی مستقر در محله به سرمایه های مولد و استفاده از آنها بعنوان اهرم مالی و یا برای تضمین مالی طرحهای توانمندسازی
- ۱۴-۱۰- همکاری جهت استفاده از سازوکارهای مسئولیت اجتماعی شرکتی، بازاریابی اجتماعی و برندینگ اجتماعی، کارآفرینی اجتماعی شرکتها و کارخانجات بزرگ برای مشارکت در طرحهای توانمندسازی
- ۱۴-۱۱- همکاری جهت جلب مشارکت مالی و یا زمانی اهالی فعلی یا سابق محله (متولدین و ساکنین قبلی محله) برای مشارکت در طرحهای توانمندسازی
- ۱۴-۱۲- همکاری جهت استفاده از فعالیتهای داوطلبانه برای وقف مال یا زمان از سوی افراد صاحب دانش، مهارت، حرفه، فن و هنر جهت آموزش مددجویان و توانخواهان، معرفی آنها برای حضور در عرصه های مختلف جامعه
- ۱۴-۱۳- همکاری جهت ایجاد فروشگاه‌های زنجیره ای در سطح محله با ارائه کالاها به قیمت عمده فروشی یا با تخفیف
- ۱۴-۱۴- همکاری جهت فراهم سازی زمینه مهاجرت معکوس از پایتخت و کلان شهرها به سایر نقاط کشور برای آن دسته از ساکنین نیازمند محلات که در صورت ایجاد شغل و یا اعطای تسهیلات برای مسکن و راه اندازی کسب و کار، حاضر به مراجعت به موطن خود می باشند.
- ۱۴-۱۵- همکاری جهت ایجاد زمینه استفاده حداکثری از ظرفیتهای موجود در قوانین و مقررات برای برقراری مزیت ها، معافیت‌ها، کمک ها، تسهیلات و مساعدت هایی که برای مناطق محروم و کم برخوردار پیش بینی شده است.

۱۵- مداخلات اجتماعی معطوف به توانمندسازی :

- ۱-۱۵- همکاری جهت برقراری پوشش بیمه های اجتماعی برای سرپرستان خانوارهای نیازمند براساس آزمون وسع با هدف :
    - ۱-۱-۱۵- فراهم سازی زمینه اشتغال آنان از طریق ایجاد مشوق برای کارفرمایانی که افراد موصوف را بکار می گیرند.
    - ۲-۱-۱۵- پوشش مخاطرات مربوط به از کار افتادگی و فوت سرپرست خانوار
    - ۳-۱-۱۵- ترمیم سوابق بیمه ای افراد و ایجاد زمینه برخورداری از مزایای بیمه ای
    - ۴-۱-۱۵- جلوگیری از چرخه ای و نسلی شدن فقر و آسیب اجتماعی در خانواده های مبتلا به
    - ۵-۱-۱۵- حفظ و ارتقاء کرامت و منزلت اجتماعی افراد در ارائه خدمات
  - ۲-۱۵- همکاری جهت کمک به ایجاد تشکلهای مردم نهاد (سمن ها) با حضور موثر و فعال اهالی محل در زمینه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، آموزشی و...
  - ۳-۱۵- همکاری جهت کمک به ایجاد تعاونی های محلی چند منظوره در زمینه های مصرف، مسکن و...
  - ۴-۱۵- همکاری جهت استفاده حداکثری از ظرفیت معتمدین و معمرین محلی برای مشارکت در طرح بویژه در زمینه رفع اختلافات و حل و عقد امور و حل و فصل مسائل و مشکلات
  - ۵-۱۵- همکاری جهت استفاده حداکثری از ظرفیت های سه مولفه مسجد، مدرسه و بازار برای پیشبرد طرح
  - ۶-۱۵- برگزاری جلسات هم اندیشی و تبادل اندیشه و تضارب آراء و افکار با حضور اقشار و گروه های هدف جهت بهره گیری از خرد جمعی و شکل دهی شبکه گفتگوی اجتماعی در سطح محله
  - ۷-۱۵- تقویت و تحکیم نقش و جایگاه مولفه های مهم "خانواده"، "همسایه" و "هم محلی" در جهت شکل دهی انسجام و پیوستگی اجتماعی و ایجاد حس هم سرنوشتی
- ملاحظه : عدم تمسک به اقدامات امنیتی و انتظامی و رویکردهای سلبی و عدم اعمال تحکم و اجبار در قبال ذینفعان در انجام مداخلات طرح
- ۸-۱۵- بسیج اجتماعی ظرفیتهای انسانی (فردی، خانوادگی و گروهی) موجود در سطح محله و ظرفیت سازی مشترک برای ارتقاء تاب آوری اجتماعی
  - ۹-۱۵- همکاری جهت سازگارسازی و انعطاف بخشی به قوانین و مقررات بصورت مشروط ، موردی و مقطعی با رویکرد توانمندسازی و ایجاد فرصت برای جامعه پذیری و زیست پذیری افراد دارای سابقه محکومیت و ابتلاء به آسیب های اجتماعی

۱۶- مداخلات فرهنگی، آموزشی و مهارت آموزی معطوف به توانمندسازی :

- ۱-۱۶- همکاری جهت برگزاری مراسم در مناسبت‌های دینی و ملی
- ۲-۱۶- همکاری جهت برگزاری مسابقات و سرگرمی‌های فرهنگی، هنری، ورزشی و... با رویکرد شناسایی استعدادها و علاقمندیهای افراد
- ۳-۱۶- همکاری جهت برگزاری دوره‌های آموزشی کمک درسی و تحصیلی، ورزشی، هنری، مهارتی، حرفه و فن با رویکرد توانمندسازی
- ۴-۱۶- همکاری جهت ایجاد تشکلهای و تیم‌های ورزشی، دانشی (نظیر المپیادهای علمی) و مهارتی (رباتیک، برنامه نویسی کامپیوتر و...) برای شناسایی، تقویت و معرفی استعدادها و علاقمندیهای افراد با رویکرد توانمندسازی
- ۵-۱۶- همکاری جهت طراحی و اجرای برنامه‌های غنی سازی اوقات فراغت و سرگرمی و نشاط اجتماعی
- ۶-۱۶- همکاری جهت طراحی و اجرای ورزش و تفریحات جمعی و گروهی (کوهنوردی، پیاده روی و...)
- ۷-۱۶- همکاری جهت برگزاری جشنواره‌های فرهنگی، ورزشی و هنری بمنظور ایجاد تحرک و نشاط اجتماعی و شناسایی و معرفی استعدادها و تقویت علاقمندی‌ها
- ۸-۱۶- همکاری جهت برگزاری بازارچه‌های خیریه و نیکوکاری با هدف جلب مشارکت‌های مردمی
- ۹-۱۶- همکاری جهت پیام‌رسانی، آگاهی بخشی و تبلیغات محیطی در سطح محله برای معرفی و جلب همکاری با طرح پیشرفت محله
- ۱۰-۱۶- همکاری جهت حضور فعال و موثر در رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی به منظور معرفی فعالیت‌ها و ارائه گزارش پیشرفت کار
- ۱۱-۱۶- تقویت و ترویج حرکت‌های جمعی در زمینه‌های فرهنگی، دینی و... نظیر دوره‌های قرآنی (حفظ و قرائت) و هیات‌های مذهبی
- ۱۲-۱۶- هویت بخشی به محله و ارتقاء منزلت اجتماعی محلات و پرهیز از روش‌های تحقیرآمیز و مغایر با حرمت و کرامت انسانی افراد و خانوارهای نیازمند
- ملاحظه: دست اندرکاران طرح در هر محله با رویکرد کسب فیض معنوی و فضیلت مبتنی بر گمنامی و ایجاد ائتلاف حول محور خدمات رسانی با رویکرد ذینفع محور شرکت نموده و از مصادره به مطلوب مداخلاتی که از سوی اجزاء و عناصر ذیمدخل و ذیربط و یا خیرین و نیکوکاران، یا واقفین، یا تشکلهای مردم نهاد، یا از منظر رسالت و مسئولیت اجتماعی شرکتی و برندینگ و بازاریابی اجتماعی شرکتها انجام شده یا می شود، خودداری نموده و نمادها و نموده‌های ملموس مداخلات به نام ارائه دهنده خدمت و یا تامین کننده مالی خدمت ثبت و ضبط و تبلیغ خواهد شد.

۱۷- هوشمندسازی فرایندها :

۱۷-۱- ابتناء بر اطلاعات ثبتی و عملیاتی براساس بررسی های میدانی پلاک به پلاک با مشارکت داوطلبان و شهرداران کوچه و بانویاران برای شکل دهی پایگاه اطلاعات محله

۱۷-۲- شکل دهی پرونده الکترونیک برای هر یک از ذینفعان طرح (افراد و خانواده های نیازمند، مددجویان و توانخواهان) مبتنی بر اطلاعات هویتی، شغلی و مکانی

۱۷-۳- ثبت و ضبط اطلاعات مربوط به کلیه فعالیت ها، تراکنش ها، دریافت و پرداخت های نقدی، ارائه خدمات و کالا، اعطای تسهیلات و مساعدت ها و... هر خانوار در سامانه مربوط به خانه محله به صورت برخط از طریق شهرداران کوچه، بانویاران، مسئولین پهنه ها و سایر داوطلبان و درج آن در پرونده الکترونیک مربوطه

۱۷-۴- استفاده حداکثری از فناوری های نوین مبتنی بر ابزارهای هوشمند، دولت الکترونیک، اقتصاد دیجیتال و پلتفرمی و بهره مندی از پایگاه های اطلاعات ملی موجود در دستگاه های اجرایی کشور

۱۷-۵- استفاده از اپلیکشن های کاربردی طراحی شده در طرح آزمایشی محلات نمونه

۱۷-۶- استفاده از شبکه های اجتماعی

۱۷-۷- استفاده از فناوری رمز پایه (بلاکچین) برای ایجاد بانک زمان (وقف مال یا زمان) و برقراری حلقه واسط بین مددجویان و نیکوکاران

۱۷-۸- استفاده از فناوری توکنایز کردن (رسید- تحویل و رسید- قبول ارائه کمک های نقدی و غیرنقدی و یا ارائه خدمت) برای ارتقاء اعتماد و سرمایه اجتماعی و حصول اطمینان از حسن جریان امور

ملاحظه ۱: محلات هدف طرح می توانند از نرم افزارهای کاربردی، پایگاه های اطلاعات و اپلیکشن های طراحی شده در محلات نمونه مربوط به اجرای مرحله آزمایشی طرح که بطور رایگان در اختیار آنان قرار می گیرد، استفاده نمایند.

ملاحظه ۲: با توجه به ظرفیت ها و امکانات موجود در اجزاء و عناصر مشارکت کننده در طرح و یا ظرفیت ها و قابلیت هایی که در نیروهای داوطلب فعال در طرح وجود دارد و یا شناسایی می شود، شکل دهی سامانه های مبتنی بر فناوری اطلاعات و ارتباطات می تواند بصورت جمع سپاری و اشتراک گذاری تجارب موفق با مشارکت همه اجزاء و عناصر اجرایی طرح تحت استانداردهای تعیین شده انجام پذیرد.

ملاحظه ۳: استفاده بهینه از ظرفیت ها و قابلیت های موجود دستگاه های اجرایی در حوزه سامانه ها و پایگاه های اطلاعات ملی (نظیر ثبت احوال، پایگاه اطلاعات رفاهی ایرانیان، پرونده الکترونیک سلامت، کاداستر) در فرایندهای اجرایی طرح و از طریق دستگاه های اجرایی مشارکت کننده در طرح صورت خواهد پذیرفت.

۱۸- پایش و پیمایش طرح :

۱-۱۸- شناخت و تبیین وضع موجود محله قبل از شروع طرح و از منظر شاخص های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، بهداشتی، زیست محیطی و کالبدی

۲-۱۸- ثبت روند تغییرات مثبت و منفی شاخص های مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، بهداشتی، زیست محیطی و کالبدی و تغییرات مربوط به افراد و خانواده های نیازمند، براساس هدفگذاری اولیه انجام شده نظیر:

۱-۲-۱۸- محله ای با حداقل میزان از فقر (فقر غذایی، سرپناه، معیشتی و...)

۲-۲-۱۸- محله با حداقل فقیر (فقر غذایی، سرپناه، معیشتی و...)

۳-۲-۱۸- محله با حداقل گدا یا فاقد پدیده تکدی گری

۴-۲-۱۸- محله با حداقل بی خانمان

۵-۲-۱۸- محله با حداقل آسیب دیده اجتماعی با اولویت آسیب دیده اجتماعی متجاهر

۶-۲-۱۸- محله با حداقل بیکار

۷-۲-۱۸- محله با حداقل کودک کار

۸-۲-۱۸- محله با حداقل کودک بازمانده از تحصیل

۳-۱۸- گزارش دهی و گزارش گیری فعالیت های انجام شده از سطح بانویار و شهردار کوچه تا مسئولین پهنه ها و مسئول خانه محله و کلیه دستگاه های اجرایی و اجزاء و عناصر اجرایی طرح

۴-۱۸- ارائه گزارش تبیین وضعیت محله قبل و بعد از اجرای طرح پیشرفت به صورت دوره ای

ملاحظه : در سطح شهرستان، استان و ملی چنانچه چند محله در یک شهرستان مشمول طرح باشند، بصورت سلسله مراتبی هسته هایی متشکل از مسئولین خانه محلات در قالب نماینده محله، نماینده شهرستان، نماینده استان شکل می گیرد که فرایند جمعیت اطلاعات مربوط به پایش و پیمایش اجرای طرح را بر عهده می گیرند.

۱۹- مدیریت دانش ضمنی :

۱-۱۹- مستندسازی اقدامات و فعالیت های انجام شده به صورت متنی، آماری، تصویری و رسانه ای در سطح کوچه ها، پهنه ها و محله

۲-۱۹- ثبت تجارب و ایده های برتر در سطح کوچه ها، پهنه ها و محله در سطح هر محله و در گام بعدی بین محلات در سطح یک شهر، یک استان و بصورت کشوری (ملی)

۳-۱۹- امکان سنجی ترویج، تعمیم و تسری تجارب و ایده های موفق یک کوچه، یک پهنه، یک محله به سایر کوچه ها، پهنه ها و محلات

۴-۱۹- ارزیابی، الگوسازی و معرفی کوچه ها، پهنه ها و محلات موفق و برتر

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

- ۱۹-۵- برگزاری مسابقات، جشنواره ها و نمایشگاه ها در سطوح محله، شهر، استان و کشور برای ارائه دستاوردها و معرفی تجربیات موفق
- ۱۹-۶- گفتمان سازی و جریان سازی در سطح رسانه های محلی، استانی و ملی برای جلب مشارکت مردم در فرایندهای اجرایی طرح
- ۱۹-۷- انجام مطالعات پژوهشی نظیر تک نگاری، نگاشت تجارب و... به منظور معرفی محلات موفق به مجامع ملی و بین المللی
- ۱۹-۸- ایجاد زمینه انجام مطالعات پژوهشی، تحقیقی و همکاری و حمایت از پایان نامه های کارشناسی ارشد و رساله های دکتری در زمینه طرح پیشرفت هر یک از محلات بعنوان مطالعه موردی
- ۱۹-۹- استفاده از ظرفیت نیروهای داوطلب فعال در محلات پیشگام و پیشرو برای اجرای طرح در سایر محلات همان شهر و همان استان یا در سطح ملی
- ۱۹-۱۰- راه اندازی رقابت سازنده و موثر بین محلات و نیز اجزاء و عناصر طرح و تحقق مسابقه خیر
- ۱۹-۱۱- شکل دهی شبکه گفتگوی اجتماعی محلی (در محلات هدف طرح و در سطوح شهرستان، استان و کشور) بصورت جمع سپاری شبکه ای ایده ها برای بهره مندی از خرد جمعی و ساماندهی آن در قالب اندیشکده ها و قطب های اندیشه ورزی بمنظور تولید و نشر محتوای علمی در زمینه پیشرفت اجتماع محور محلات .
- ۱۹-۱۲- در ادامه اجرای طرح می توان محلات نمونه، پیشگام، پیشرو و برتر را بعنوان محلات معین (همیار) سایر محلات که در اولویت اجرای طرح قرار می گیرند تعیین و نسبت به بسط، ترویج و انتقال تجربیات بین محلات موصوف اقدام نمود.
- ۱۹-۱۳- انعقاد قرارداد خواهر خواندگی بین محلات برخوردار و غیر برخوردار و تعیین محلات برخوردار بعنوان محلات معین (همیار) محلات کم برخوردار نیز می تواند برای تامین مالی طرحها مد نظر قرار گیرد.
- ۲۰- ترسیم چشم انداز پیشرفت :**
- ۲۰-۱- با توجه به اینکه این طرح درون زا، ذینفع محور و مردمی بوده و مبتنی بر مشارکت فعال و موثر ذینفعان ساکن و داوطلبان در محله انجام می پذیرد و در فرایند اجرای آن اساساً قرار نیست دستگاه های اجرایی به محله "ورود" نمایند فلذا ترسیم "سناریوی خروج" موضوعیت ندارد.
- ۲۰-۲- خانه محله بعنوان دستگاه محوری و سایر اجزاء عناصر طرح که بصورت گردشی و زنجیره ای در همه محلات حضور پیدا می کنند، در نقش حامی، هادی، تسهیل گری، ریل گذاری و تنظیم گری مبتنی بر مشارکت فکری و عملی ذینفعان بصورت سلسله مراتبی از پایین به بالا (شهردار کوچه، مسئول پهنه، مسئول خانه محله) عمل می نمایند.
- ۲۰-۳- موضوع پیشرفت یک امر نسبی و سلسله مراتبی است و رسیدن به یک مرحله از پیشرفت در فرایند تعالی بخشی محله مقدمه ای است برای هدفگذاری یا مطالبه سطح بالاتر پیشرفت. فلذا بایستی نسبت به مرحله بندی فرایندهای اجرایی طرح در قالب برنامه های ۱۱۰ روزه متوالی اقدام نمود.

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

۲۰-۴- ارتقاء کیفیت زندگی، بهبود سبک زندگی و ارتقاء شاخص های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و کالبدی هر محله یک امر مستمر است و بایستی رویکرد مداخلات طرح به نحوی سامان یابد که پس از مدتی منجر به پویایی، بالندگی و خودبسندگی اجزاء و عناصر طرح گردد به نحوی که برای ادامه کار نیازی به مداخله دستگاههای اجرایی نباشد.

۲۰-۵- ورود و خروج محلات از فهرست اولیه طرح براساس بررسی، ارزیابی و اولویت بندی و با توجه به ظرفیت ها و امکانات بالفعل و بالقوه کشور صورت می پذیرد. ولیکن در هر حال کلیه محلات حتی پس از نیل به مراحل اولیه پیشرفت، کماکان مورد رصد قرار خواهند گرفت تا احیاناً مجدداً به شرایط نامساعد قبلی عدول ننمایند.

۲۰-۶- رصد افراد و خانواده های ورودی و خروجی به هر محله در فرایند اجرای طرح و نیز مبارزه با نابرابری های پیشینی و پسینی موجد فقر و آسیب اجتماعی و مبارزه با سرمنشاءها و آبخورهای تولید فقر و آسیب اجتماعی می تواند در دستور کار خانه محله در محلاتی قرار گیرد که مراحل اولیه پیشرفت را طی نموده و به شرایط مطلوب تری دست یافته اند.

۲۰-۷- با توجه به اینکه وضعیت، شرایط، اقتضائات و ابتلائات هر یک از محلات و بافت انسانی، کالبدی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی آنها با یکدیگر متفاوت است فلذا نمی توان یک نسخه واحد و یکسان برای همه محلات نوشت و اجرایی کرد و بایستی طراحی و اجرای مداخلات با رویکرد اقتضایی پویا و بالنده متناسب با شرایط هر محله صورت پذیرد.

فصل دوم

شیوه نامه اجرایی

نحوه شروع عملیات اجرایی

در سطح محله هدف

ماده ۱- مقدمه و کلیات :

در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری (مدظله العالی) خطاب به روسای محترم سه قوه، در هاشم نامه مشترک روسای کمیته امداد امام خمینی (ره) و ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ره) سازمان بهزیستی و جمعیت هلال احمر متضمن نامه شماره ۶۵۲/۹۸۸۲/ص مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۱۷ جناب آقای دکتر آقا محمدی (موضوع نامه شماره ۱/۴۵۲۱۷ مورخ ۱۴۰۰/۰۸/۰۱ ریاست محترم دفتر معظم له) در خصوص " طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کم برخوردار کشور " و بمنظور بسط و تعمیم تجربیات حاصله در محلات پایلوت طرح، به سراسر کشور، انتظام و انسجام هر چه بیشتر امور، ایجاد هم راستایی و هماهنگی در فعالیت ها، تقویت و تحکیم مدیریت جهادی، مومنانه و داوطلبانه اجزاء و عناصر ذیمدخل و ذیربط طرح، شیوه نامه اجرایی " طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور " که به جهت رعایت ایجاز و اختصار از این پس " طرح " نامیده می شود، بشرح زیر تدوین و مورد اتفاق نظر قرار گرفت و مقرر شد ملاک عمل کلیه نهاد ها، سازمانها، دستگاههای اجرایی و ... ذیمدخل و ذیربط " طرح " قرار گیرد .

ماده ۲- اهداف طرح :

- ۱- زدودن فقر و آسیب از محلات در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، زیست محیطی و کالبدی .
- ۲- فعال سازی و یا ارتقای ظرفیت های بالفعل و بالقوه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی محلات.
- ۳- هم افزایی و هدایت صحیح منابع، اعتبارات و ظرفیت ها و امکانات دستگاه های اجرایی، نهادها و تشکلهای مردمی در محلات.
- ۴- توانمندسازی، کارآفرینی و خود اتکایی افراد و خانواده های نیازمند، مددجو و توان خواه
- ۵- باز اجتماعی شدن (بازگشت به محیط خانواده، کار و جامعه) مبتلایان فقر و آسیب اجتماعی
- ۶- شناسایی میدانی نیازمندان از طریق بررسی های محلی، نیازسنجی و اولویت بندی و استحقاق سنجی از طریق پایگاه اطلاعات بمنظور جلوگیری از بروز همپوشانی و کم پوشانی .
- ۷- حذف چهره های فاحش و متجاهر فقر و آسیب اجتماعی از شهر ها و محلات .
- ۸- ارایه خدمات حمایتی و توانمندسازی به نیازمندان در قالب هم افزایی و هدایت صحیح منابع دستگاه های اجرایی، نهادها و تشکلهای مردمی .
- ۹- هماهنگی و تعامل با سایر دستگاههای اجرایی پشتیبان، تشکلهای مردمی و خیرین و ... به منظور شناسایی نیازهای محله و فعال سازی و یا ارتقاء ظرفیت های اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی محلات بر پایه مشارکت ساکنین محله .
- ۱۰- ارایه خدمات فرهنگی با رویکرد دین باوری جهت رفع مشکلات اجتماعی محلات.

ماده ۳ - رویکردهای اصلی طرح :

هدف از اجرای طرح و تکوین و فعالیت خانه محله به هم رسانی (هماهنگی، همیاری، همراهی، هم افزایی، هم گرایی، هم آوایی و هم راستایی) کلیه اجزاء و عناصر ذیمدخل و ذیربط در ارتباط با محلات که بصورت موظفی (وظایف و ماموریت‌های ذاتی) و غیر موظفی (داوطلبی، وقف مال و زمان، نیکوکاری، خیر خواهی، گروه‌های جهادی، کمک‌های مومنانه، بسیج مردمی، مشارکتهای مردمی و ...) براساس این شیوه نامه برای پیشرفت اجتماع محور محلات هدف طرح گام بر می دارند.

۷- همکاری سه گانه مجریه، قوای مقننه، قضائیه و بسیج کلیه منابع، امکانات و ظرفیت های بالقوه و بالفعل تمامی دستگاههای اجرایی، همکاری بنیادها و نهادهای انقلابی و جلب مشارکت های مردمی در قالب خیریه ها، موقوفات، آستان های مقدسه، تشکل های مردمی، پایگاه های بسیج و مساجد و ...

۸- با توجه به امکانات و ظرفیتهای قانونی، ساختاری، مالی و نیروی انسانی بالفعل و بالقوه موجود، بموجب قوانین و مقررات موضوعه که مبعوث و مکلف به رسیدگی به وضعیت محلات موصوف و تامین نیازهای اساسی و اولیه اهالی آن بطور اعم و مددجویان و توانخواهان بطور اخص می باشند فلذا در اجرای این طرح نیازی به انشای قانون و ایجاد ساختار جدید نیست و بایستی با رویکرد هم افزایی و هم راستا نمودن فعالیتها و اقدامات از امکانات و ظرفیت های موجود حداکثر استفاده بعمل آید.

۹- بایستی با اعمال رویکرد چندساحتی به پیشرفت این قبیل محلات، تمامی ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، کالبدی، زیست محیطی و ... مدنظر قرار گرفته و توانمندسازی درون زا و اجتماع محور این محلات با تکیه بر جلب مشارکت موثر و حداکثری ذینفعان در فرایند اجرای طرح مد نظر قرار گیرد .

۱۰- توجه به عناصر مهم و اساسی "خانواده"، "همسایگی" (همجواری) و "هم محلی" و تقویت پیوستگی اجتماعی و ارتقاء تاب آوری اجتماعی در کنار استفاده از تمامی ظرفیت های موجود در اجتماعات محلی نظیر مسجد، بازار و مدرسه با تکیه بر جوانان داوطلب و علاقمند.

۱۱- حفظ احترام و کرامت انسانی مددجویان و توانخواهان ساکن در محلات موصوف، ترمیم و جبران خسارات وارده از ناحیه فقر و آسیب اجتماعی، رفع اثر از سوابق گذشته افراد قابل توانمندسازی و کمک به بازاجتماعی شدن آنها و ایجاد زمینه بازگشت به محیط خانواده، کار و جامعه.

۱۲- تقسیم کار نوین بین کلیه اجزاء و عناصر حاکمیتی، دولتی و مردمی موجود بعنوان دستگاههای اصلی (محوری)، همکار و معین بصورت گردشی و به راه انداختن "مسابقه خیر" و رقابت مثبت و سازنده در خدمت رسانی و کمکهای مومنانه داوطلبانه بین اجزاء و عناصر طرح .

۱۳- شناسایی استعدادها، مزیت ها و نقاط قوت نوجوانان و جوانان محلات، اعم از پسر و دختر و بکارگیری آنها در راستای کمک به رفع معضلات محله و ایجاد انگیزه مثبت در آنها در بروز ظرفیتهای و قابلیت های شخصی .

۱۴- پذیرش مدیریت واحد در خانه محله مستقر در محلات برای ایفای مسئولیت های مختلف و همکاری سایر تشکل های مردمی با واحد متولی.

۱۵- حمایت گری، پشتیبانی و تسهیلگری سازمانها و دستگاه های اجرایی و نهادها و پرهیز از ورود مستقیم و هماهنگی با واحدهای مردمی متولی تحت عنوان خانه ... در اقدامات اجرایی مورد نیاز و تسهیل گری بجای تصدی گری .

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

- ۱۶- ارتباط چهره به چهره با آسیب دیدگان و تلاش جهت حل مشکلات و مسائل از طریق خودشان و اجتناب از رفتارهای ترحم آمیز و عمل بر مبنای اصول مهرورزی و احسان به هم نوع.
- ۱۷- ثبت اقدامات و خدمات هر دستگاه اصلی، پشتیبان و همکار بنام همان دستگاه در سامانه های نرم افزاری با همکاری خانه محله.
- ۱۸- خدمات تخصصی دستگاه های کلی اجرایی با هماهنگی خانه محله توسط همان دستگاه انجام می شود و در صورتیکه تعدد وجود دارد، مسئولیت هماهنگی، با مسئول خانه محله می باشد.

ماده ۴- اختصارات، تعاریف عملیاتی اصطلاحات و اجزاء و عناصر اجرایی طرح :

طرح : در این متن منظور از "طرح" همان "طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور" می باشد.

محلات هدف طرح : محلاتی است که از نظر شاخص های توسعه یافتگی (آموزشی، فرهنگی، بهداشتی، درمانی، فضاهای تفریحی و...) در حد ضعیف می باشد و علی رغم نقاط فراوان که اغلب مورد غفلت مردم همان محلات و دستگاه ها قرار گرفته، تجمیع آسیب های اجتماعی در این محلات جلوه گری بیشتری داشته و به گونه ای است که یک دستگاه یا نهاد یا سازمان، قادر به حل مشکلات محله نمی باشد و ضرورت پشتیبانی و هماهنگی همزمان چند دستگاه یا سازمان یا نهاد با یکدیگر وجود دارد. و لیست آن مشخص و پیوست می باشد.

ساکنین محلات : کلیه خانواده ها و افراد ساکن در ابعاد جغرافیایی محله می باشند.

دستگاه های اصلی : کلیه دستگاه ها، سازمان ها یا نهادهای که مسئولیت توانمندسازی و تحول یک محله کم برخوردار را پذیرفته اند.

دستگاه های پشتیبانی : کلیه دستگاه ها و سازمانهای اجرایی، نهادهای عمومی و انقلابی که بر اساس مسئولیت های اجتماعی، ماهیت کاری، قانونی یا وظایف و مقررات یا منابع نسبت به محلات از حیث خدماتی، حمایتی، کسب و کار، فرهنگ و آموزشی، بهداشتی و درمانی، کالبدی و محیطی، امنیتی و انتظامی و ... دارای تکالیفی می باشند و طبق معمول در آن محلات بصورت مستقیم و یا غیر مستقیم حضور داشته و به ایفای نقش می پردازند.

تبصره : اسامی برخی از دستگاه های همکار و پشتیبان شرح زیر می باشد:

وزارت کشور، جمعیت هلال احمر، سازمان بهزیستی، شرکت بازآفرینی شهری ایران، ستاد اجرایی فرمان حضرت امام (ه) و بنیاد های زیر مجموعه، کمیته امداد امام خمینی (ره)، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان بیمه سلامت ایران، مراکز علمی و دانشگاهی، وزارت راه و شهرسازی، بنیاد نخبگان و معاونت علمی رئیس جمهور، صندوق کارآفرینی امید، سازمان فنی و حرفه ای، سازمان صدا و سیما، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، بنیاد کرامت امام رضا (ع)، وزارت آموزش و پرورش، بسیج مستضعفین، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، بنیاد مستضعفان، آستان های مقدسه، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، نیروی انتظامی، شهرداری ها، وزارت فناوری اطلاعات و ارتباطات، مرکز آمار ایران، حوزه علمیه، سازمان اوقاف و امور خیریه، استانداری ها، فرمانداری ها و بخشداری ها، اتاق های تعاون، بازرگانی و اصناف.

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

مسئول خانه محله (دستگاه متولی محله): دستگاهی که در محله با استقرار شبکه / مجموعه / تشکل مردمی وابسته یا غیر وابسته مسئولیت هماهنگی بین دستگاه های پشتیبان را پذیرفته و نسبت به استقرار خانه در محله و پشتیبانی و هدایت آن در حد امکان درون سازمانی و سایر سازمان ها و مجموعه خیر و احسان اقدام می نماید.

محله: محدوده جغرافیایی با متغیرهای کالبدی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و زیست محیطی که برگرفته از مفهوم محله می باشد.

مسئول خانه: مسئول خانه توسط دستگاه متولی خانه محله با اولویت بکارگیری از ظرفیت نیروی انسانی خود محله کم برخوردار انتخاب و مسئولیت هماهنگی خانه و فعالیتهایی که بایستی در محدوده محله انجام پذیرد، را برعهده می گیرد.

خانه محله: یک واحد مردمی مستقر در هر محله محلات می باشد که معین دستگاه های پشتیبان بوده و اقدامات و خدمات محلات با هماهنگی آن صورت می پذیرد و مسئولیت سازماندهی عناصر مردمی (ترجیحا مبتنی بر همان محله) فرهنگی و اجتماعی و خدماتی و رفاهی و ... ساکنان را برعهده داشته و حداکثر تلاش را در بهره مندی از ظرفیت های مختلف با هدف احیاء و پایداری و توانمندسازی محله مربوطه را می نماید.

پهنه: جهت مدیریت محلات، خانه محلات در صورت نیاز محله را به واحدهای کوچک قابل مدیریت تقسیم می نماید، که به این واحدها، پهنه اطلاق می شود، مجموعه پهنه ها، محله کم برخوردار را تشکیل می دهد.

مسئول پهنه: فردی از ساکنین و معتمدان محله می باشد که توسط مسئول خانه مستقر در محله انتخاب و هماهنگی عملیات اجرایی در پهنه توسط مسئول پهنه انجام می پذیرد.

شهرداران کوچه: به منظور شناسایی دقیق و عملیاتی مشکلات، قابلیت ها و استعداد های متعدد انسانی، محیطی، کالبدی، اجتماعی و فرهنگی، تاریخی، اقتصادی و ... هر کوچه و هم چنین ارائه خدمات هدفمند و هماهنگ در محلات، فردی با سه ویژگی (۱- جوان (ترجیحا زیر ۳۰ سال) و با انگیزه ۲- ساکن کوچه ۳- دارای مقبولیت برای عموم کوچه) توسط مسئول خانه محله انتخاب می گردد که شهردار کوچه نامیده می شود و رابط مردم با خانه محله و دستگاه های پشتیبان است و شهرداران به عضویت جمعیت هلال احمر در می آیند و پشتیبانی قانونی لازم از طریق جمعیت هلال احمر صورت می پذیرد.

پهنه بندی: جهت مدیریت بر محلات کم برخوردار، هر محله به واحدهای کوچک قابل مدیریت تقسیم می گردد، به این واحدها پهنه اطلاق می شود. مجموعه پهنه ها، محدوده جغرافیایی محله کم برخوردار را تشکیل می دهد. پهنه بندی محلات با کمک گرفتن از اطلاعات جمعیتی و شرایط مختص هر محله انجام می گیرد.

محدوده فعالیت شهردار کوچه: کوچک ترین واحد مدیریت در سطح محله کم برخوردار با حدود جغرافیایی خاص و قابل تعریف که از تقسیم محدوده هر پهنه شکل می گیرد.

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

بانویار: یکی از بانوان مددجو و توانخواه و یا از اهالی محل که قابل توانمندسازی، آموزش و مهارت آموزی بوده و مسئولیت ارتباط بین سایر بانوان و دختران مددجو و توانخواه ساکن در محله را با شهرداران کوچه، مسئولین پهنه ها و مسئول خانه برعهده می گیرد.

پلاک: عبارت است از یک واحد مسکونی و یا مرکز نگهداری و مراقبت، مرکز اسکان موقت که در آن حداقل یک فرد یا یک خانواده (خانوار و شبه خانوار) زندگی نموده و اقامت دارند و یا نگهداری می شوند.

ریز پلاک: در پلاک هایی که بیش از یک خانوار یا شبه خانوار زندگی می کنند، هر هسته که شامل یک فرد یا خانوار می شود، ریز پلاک تلقی می شوند.

شورای هماهنگی محله: متشکل از نمایندگان دستگاه های اصلی (متولی و مجری) و دستگاه های همکار و معین مستقر در محله و کلیه ذینفعان محلی (پایگاه های بسیج، امام جماعت مساجد، شورایاری و ...) می باشد که برای هماهنگی و پیگیری مراحل اجرایی طرح به ریاست مسئول خانه تشکیل می گردد.

فعالیت: عبارت است از کلیه اقدامات و مداخلاتی که در قلمروهای اقتصادی، اجتماعی، آموزشی، فرهنگی، زیست محیطی، کالبدی (عمرانی و ساخت و ساز) با رویکرد توانمندسازی و باز اجتماعی شدن اهالی محلات هدف و بویژه مددجویان و توانخواهان ساکن در محله بصورت مشارکتی، ترویجی، تشویقی، تسهیل گری، ریل گذاری و ... توسط شورای هماهنگی محله تصویب و به مورد اجرا گذاشته می شود.

ماده ۵- رئوس وظایف و ماموریت های خانه محله به قرار زیر است:

الف - آمایش محله (شناسایی نیازها و ظرفیت ها):

- ۱- شناسایی نیازمندان محله (زنان سرپرست خانوار، معلولین، سرپرستان از کار افتاده، بد سرپرست یا شرایط خاص، خانواده زندانیان و معتادان در حال ترک) و معرفی به نهادهای حمایتی
- ۲- بررسی میدانی و عملیاتی پلاک به پلاک به خانه برای احصاء مسائل و مشکلات مبتلا به واجد شرایط.
- ۳- همکاری در جهت نیازسنجی، اولویت بندی، تعیین استحقاق و تعریف بسته خدمت (امدادی، حمایتی یا بیمه ای، غذایی، درمانی، اشتغال، کارآفرینی، آموزشی، تعمیرات و ...) برای هر یک از خانواده ها و افراد با کمک نهادهای حمایتی
- ۴- شناسایی افراد علاقمند و داوطلب از بین اهالی محل و یا مددجویان و توانخواهان که می توانند در انجام فعالیتهای طرح مشارکت نمایند.
- ۵- شناسایی و احصاء قابلیت ها، ظرفیت ها و توانمندی های بالفعل و بالقوه مددجویان و توانخواهان نظیر دارا بودن سواد، مهارت، فن، حرفه، هنر، صنایع دستی، گواهینامه ماشین و موتور و ... که به اتکای آن می توانند در فرایند توانمندسازی قرار گیرند.
- ۶- احصاء و گزارش نیازها و تقاضاها براساس ریزپلاک و پلاک و مبتنی بر خانواده (سرپرست و افراد تحت تکفل) از هر یک از کوچه ها و پهنه ها به خانه محله.

ب- تدوین برنامه عملیاتی و اقدامات مرتبط و عرضه خدمات :

- ۱- تعیین دستگاه‌های اجرایی اصلی و همکار، ارائه دهنده خدمت که در محله استقرار دارند و یا بایستی استقرار یابند و یا از طریق واحدهای مستقر همجوار محله، نسبت به ارائه خدمت اقدام نمایند.
- ۲- شناسایی و جلب مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی داوطلب ارائه خدمت و انجام فعالیت‌های مربوط به طرح که در محدوده محله استقرار دارند و یا استقرار می‌یابند.
- ۳- تعیین عناوین و وظایف کمیته‌های مورد نیاز جهت تشکیل در ذیل شورای هماهنگی محله که براساس شرایط و مقتضیات محله صورت می‌پذیرد :

۱-۳- بهداشت، درمان و سلامت

۲-۳- امور فرهنگی، مساجد و پایگاه‌های بسیج

۳-۳- آموزش، مهارت آموزی و اشتغال

۴-۳- ورزش و تفریحات

۵-۳- فعالیت‌های داوطلبانه، کمک اضطراری و پشتیبانی

۶-۳- عمران و مسکن

۷-۳- زنان و خانواده

- ۴- پیگیری پیشرفت کار هر یک از کمیته‌ها و دستگاه‌های اصلی و همکار و گزارش‌گیری و گزارش‌دهی فعالیت‌های انجام شده
- ۵- رصد مستمر فرایند انجام فعالیت‌های مصوب و ارائه خدمات مورد نیاز هر یک از افراد و خانواده‌های نیازمند، مددجو و توانخواه

ج- اقدام : حوزه کلان و بین بخشی :

- ۱- تهیه گزارش شناخت کلی از وضعیت محله، مختصات جغرافیایی، آمار جمعیتی، مسکونی، تجاری و اداری آن
- ۲- پهنه بندی محله و تعیین حدود و ثغور هر یک و تقسیم بندی کوچه‌ها، پلاک‌ها و ریز پلاک‌های هر کوچه و تعیین شهردار کوچه و بانویار
- ۳- بررسی و شناسایی کمبودها و نیازهای محل و اهالی محل با کمک دستگاه‌های ذیربط
- ۴- همکاری در جهت تهیه برنامه برای تامین نیازهای محله در زمینه‌های تامین آب، فاضلاب، برق، گاز، مخابرات، اینترنت، مجتمع‌های آموزشی، درمانی و بهداشتی، مهدکودک، فروشگاه‌های تعاونی، احداث معابر و تعمیر آسفالت، زیرسازی معابر، پیاده‌رو سازی، احداث مراکز تفریحی و خدمات عمومی
- ۵- ایجاد زمینه جلب هرچه بیشتر مشارکت‌های مردمی (خیریه‌ها، موقوفات، سمن‌ها و...) و بخش خصوصی (مسئولیت اجتماعی شرکتی) در جهت توانمندسازی محله
- ۶- پیگیری مداوم اجرای طرح‌ها، برنامه‌ها و فعالیت‌های مصوب از دستگاه‌های اصلی و همکار
- ۷- نظارت بر حسن اجرای طرح‌ها، برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که دستگاه‌های اجرایی اصلی و همکار ذیربط، مسئول اجرای آن گردیده یا می‌گردند.
- ۸- ایجاد هم راستایی، هم‌افزایی و هماهنگی بین طرح‌ها، برنامه‌ها و متولیان امور مطابق دستورالعمل‌ها و زمانبندی‌های ابلاغی

د- سایر الزامات و ملاحظات :

- ۱- دستگاه‌های اجرایی، مجموعه‌های مردمی و شرکت‌ها و موسساتی که وفق برنامه ابلاغی در فرآیند تحول هر محله، بخشی از کار را بر عهده دارند و یا بر عهده می‌گیرند امور محوله را طبق روال‌ها و رویه‌های مالی، اداری و... مورد عمل دستگاه مربوطه خود به انجام می‌رسانند و صرفاً گزارش آن را به خانه محله ارائه می‌دهند.
- ۲- اطلاعات مربوط به کلیه تراکنش‌های مالی و ما به ازای ریالی خدمات ارائه شده و تمامی تسهیلات، کمک‌ها، امکانات و... که از طریق هر یک از اجزا و عناصر طرح به اهالی محله ارائه می‌شود، به خانه محله ارائه و در پرونده الکترونیک هر یک از افراد و خانوارها ثبت و ضبط می‌گردد.
- ۳- درخصوص کمک‌ها و تسهیلات مربوط به مساعدت‌ها و حمایت‌های اجتماعی و... حسب مورد کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی نسبت به بررسی میدانی و عملیاتی، تصدیق و صحه گذاری اقدام می‌نمایند.
- ۴- در ارتباط با اعطای یارانه، کمک بلاعوض، تسهیلات و... استعلام از پایگاه‌های موجود، انجام آزمون وسع و راستی آزمایی توسط کمیته امداد امام خمینی (ره) و سازمان بهزیستی با همکاری خانه محله صورت می‌پذیرد.
- ۵- کمک‌ها و هدایای نقدی و غیرنقدی و ظرفیت‌ها و امکانات سرمایه‌ای (اموال منقول و غیرمنقول) که از طریق جذب مشارکت‌های مردمی و مسئولیت اجتماعی شرکتی و... تامین و در محله استقرار می‌یابد حسب مورد توسط دستگاه اجرایی ذی‌مدخل ثبت و ضبط گردیده و مدیریت و راهبری می‌گردد.
- ۶- خدمات تخصصی دستگاه‌های امدادی، حمایتی، بیمه ای و... با استفاده از عناصر مجرب و متخصص همان دستگاه و صرفاً با همکاری خانه مستقر صورت می‌پذیرد.
- ۷- وجود تشکل‌های مردمی متعدد از قبیل مثبت زندگی بهزیستی و مراکز نیکوکاری کمیته امداد امام خمینی (ه) و خانه‌های هلال و خیریه‌های ... در یک محله مغایر فعالیت های خانه متولی نبوده و تشکل‌های مردمی موجود با هماهنگی خانه محله، خدمات خود را در قالب هم افزایی ارائه می‌نمایند.
- ۸- دستگاه‌های پشتیبان از تشکیل و ایجاد تشکل مردمی جدید و خارج از مجموعه و عناصر محلی خودداری نموده و ترجیحاً از ظرفیت‌های موجود خانه محلات استفاده نمایند .
- ۹- محوریت و تمرکز برنامه های توانمندسازی (آموزشی، فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی ، سلامت و ...) برای جامعه هدف اصلی طرح با اولویت افراد کمتر از سی سال خواهد بود .

دیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

ماده ۶- در ارتباط با هر یک از محلات موضوع این طرح که در اولویت اجرای طرح قرار می گیرند قبل آغاز عملیات اجرایی، موارد زیر تعیین می گردد:

- ۱- نام محله، مختصات و مشخصات کلی محله، حدود و ثغور آن و محدوده اجرای طرح
  - ۲- دستگاه اصلی (متولی / مجری) که مسئول خانه محله خواهد بود و از بین دستگاه های اجرایی، بنیادها، نهادها، خیریه ها، سمن ها، سازمان اوقاف و امور خیریه، آستان های مقدس و ... انتخاب خواهد شد.
  - ۳- دستگاه های همکار که از بین دستگاه های اجرایی ذی مدخل و ذیربط انتخاب می شوند، بنیادهای انقلابی و حکومتی، شرکت ها و موسسات دولتی، خصوصی و تعاونی و تشکل های مردمی، خیریه ها، موقوفات و ...
- تبصره: نمایندگان دستگاه های اصلی و همکار در سطح هر محله، از نظر وظایف و ماموریت های ذاتی و تخصصی و اعمال روال های اداری، مالی و ... تابع قوانین و مقررات دستگاه خود می باشند، ولی از نظر میدانی و عملیاتی تحت نظر خانه محله عمل خواهند نمود.

ماده ۷- دستگاه مسئول خانه و سایر دستگاه های اصلی و همکار و پشتیبان براساس وظایف و ماموریت های ذاتی دستگاه مربوطه و حسب تقسیم کاری که ذیل فعالیت های اصلی خانه محله صورت می گیرد، نسبت به انجام موارد زیر طبق روالها و رویه های مورد عمل دستگاه مربوطه با همکاری عوامل اجرایی طرح (شهردار کوچه و ...) اقدام می نمایند:

- ۱- آمایش محله و پیمایش و شناسائی خانواده های نیازمند ساکن محله (بعد اقتصادی و معیشتی) و احصاء ظرفیت های محله، در محلاتی که متولی می باشد.
- ۲- تامین اعتبار و یا جلب مشارکتهای مردمی جهت پرداخت کمک هزینه زندگی و توزیع بسته های معیشتی مددجویان تحت حمایت کلیه محلات و نیازمندان شناسایی شده در حد منابع مصوب و موجود.
- ۳- همکاری جهت کمک به مناسب سازی محل سکونت و تامین ودیعه و اجاره مسکن، مددجویان تحت حمایت کلیه محلات
- ۴- همکاری جهت کمک به تامین خدمات پیشگیری، واکسیناسیون، بهداشت و درمان خانواده مددجویان تحت حمایت کلیه محلات در قالب طرح بیمه سلامت فراگیر، نظام ارجاع و پزشک خانواده
- ۵- همکاری جهت کمک به تعالی و ازدواج خانواده از طریق تامین سبد جهیزیه، مشاوره و آموزش خانواده و ... مددجویان تحت حمایت کلیه محلات و نیازمندان شناسایی شده در حد منابع.
- ۶- همکاری جهت برگزاری دوره های آموزشی امداد و کمک های اولیه، مهارت های داوطلبی، مخاطرات و مانورها
- ۷- همکاری جهت ساماندهی تیم های جستجو، نجات و تیم امداد رسانی در برابر مخاطرات
- ۸- همکاری جهت کمک به کارایی و ایجاد شغل پایدار برای خانواده ها، مددجویان تحت حمایت کلیه محلات و نیازمندان شناسایی شده در حد منابع.
- ۹- همکاری جهت کمک به تامین نیازهای تحصیلی و فرهنگی مددجویان تحت حمایت کلیه محلات و نیازمندان شناسایی شده در حد منابع.

دیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

- ۱۰- همکاری جهت راه اندازی پویش‌های جمع آوری و توزیع کمک‌های مردمی در حوادث طبیعی و بحران‌های اجتماعی مددجویان تحت حمایت کلیه محلات و نیازمندان شناسایی شده در حد منابع.
- ۱۱- همکاری جهت انجام امور مربوط به مشاوره و مددکاری و امداد اجتماعی بمنظور پیشگیری از بروز آسیب‌های اجتماعی و ترمیم و جبران خسارات ناشی از آنها
- ۱۲- همکاری جهت انجام امور مربوط به توانبخشی و توان افزایی (جسمی، روحی و خانوادگی و ...) و ارتقاء مهارت‌های زندگی، کسب و کاری و شغلی افراد.

ماده ۸- بمنظور تحقق پیشرفت در هر یک از محلات هدف طرح و براساس شرایط و مقتضیات محله و ظرفیت‌ها و امکانات بالفعل و بالقوه موجود در محله و مطابق با نیاز اهالی و ذینفعان اصلی طرح (مددجویان و توانخواهان)، فعالیت‌ها و مداخلات اصلاحی و توسعه ای زیر انجام خواهد شد:

- ۱- زیر ساختی و کالبدی محله (ساماندهی معابر، احداث اماکن عمومی مورد نیاز، اصلاح چیدمان شهری و ...)
  - ۲- زیر ساختی و کالبدی منازل افراد و خانوارهای نیازمند (تعمیرات جزئی و اساسی، احداث سرویس بهداشتی، حمام و آشپزخانه، مقاوم سازی، بازسازی و نوسازی، تامین مسکن و ...)
  - ۳- امداد اجتماعی (غریبالگری، مددکاری و مشاوره، مراقبت و نگهداری و ...)
  - ۴- سلامت و بیمه سلامت (غریبالگری و چکاب درمانی، تامین دارو و تجهیزات و لوازم کمک پزشکی، واکسیناسیون، پوشش بیمه سلامت، پزشک خانواده، نظام ارجاع و ...)
  - ۵- حمایت و مساعدت اجتماعی
  - ۶- باز اجتماعی شدن (ایجاد زمینه بازگشت به محیط خانواده، کار و جامعه، ترک اعتیاد، رفع اثر از سوء پیشینه، ارتقاء مهارت زندگی، مشاوره و مددکاری، مشاوره و کاریابی و...)
  - ۷- توانمندسازی
  - ۸- کسب و کار، کارآفرینی و کارگستری، مهارت آموزی و مهارت افزایی
  - ۹- بیمه اجتماعی و ارائه پوشش بیمه پایه بازنشستگی
  - ۱۰- امور فرهنگی و اجتماعی (اوقات فراغت، حرکتهای ورزشی و تفریحی جمعی، مسابقات و سرگرمی و ...)
  - ۱۱- حل و فصل مشکلات مبتلابه و حل و عقد مسائل با استفاده از معتمدین و معمرین محلی و یا برگزاری جلسات مشترک فیما بین دستگاههای اجرایی ذیمدخل ذیربط
- ماده ۹-** خانه محله و شورای هماهنگی محله بایستی ضمن بسیج ظرفیت‌ها و امکانات بالقوه و بالفعل دولتی و عمومی مستقر در محله و یا در اختیار دستگاه‌های اجرایی ذیمدخل و ذیربط، تلاش نمایند که فرایندهای اجرایی طرح با مشارکت فعال و موثر ذینفعان و اهالی محل به‌ویژه مددجویان و توانخواهان و با بهره‌گیری حداکثری از داوطلبان صورت پذیرد.

دبیر خانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

ماده ۱۰- در فرایندهای اجرایی طرح ضمن شکل دهی پرونده الکترونیک برای هر خانوار مشمول طرح، استفاده حداکثری از ظرفیت های فناوری اطلاعات و ارتباطات، پایگاه های داده ای موجود، ابزارهای هوشمند، شبکه های اجتماعی، فناوری های رمز پایه (بلاکچین) و فناوری های رسید، تحویل (توکنایز) و اپلیکیشن های کاربردی مربوطه بعمل آید.

ماده ۱۱- درخصوص تامین مالی فعالیت های طرح به طرق زیر عمل خواهد شد:

۱- استفاده حداکثری از فعالیت های داوطلبانه، مجاهدت های مومنانه، مسابقه خیر، احسان، مواسات، صدقات، وقف مال یا زمان نیکوکاری

۲- حداکثر سازی استفاده از منابع و اعتبارات مصوب براساس وظایف ذاتی دستگاه های اجرایی ذیمدخل و ذیربط.

۳- ایجاد چرخه تامین مالی با مشارکت بانکها و ایجاد امکان استفاده مجدد از منابع اختصاصی که در گذشته یکبار مصرف بوده است و اهرم کردن منابع بالفعل و بالقوه موجود

۴- استفاده از سازوکار مسئولیت اجتماعی شرکت ها و بازاریابی اجتماعی

۵- جلب مشارکت ذینفعان (مددجویان و توانخواهان قابل توانمندسازی)

۶- جلب مشارکت اهالی محله (متولدین و ساکنین قبلی محله)

۷- جلب مشارکت عمومی در سطح محلی، منطقه ای، ملی و بین المللی

۸- ایجاد تعاونی های چند منظوره با مشارکت ذینفعان در محله

ماده ۱۲- در کنار تحقق فرایندهای اجرایی و عملیاتی طرح و انجام اقدامات و فعالیتهای مصوب طرح و بمنظور بسط و ترویج فرهنگ نیکوکاری و احسان، تعمیم تجارب موفق و تحقق "مسابقه خیر" نسبت به انجام مراتب زیر اقدام می گردد:

۱- ایجاد سازوکار نحوه گزارش گیری و گزارش دهی مدون و مستمر

۲- بازخوردهای اجرایی، آماری، مالی و اطلاعات عملکردی

۳- مستندسازی اقدامات و فعالیت های انجام شده

۴- مدیریت دانش ضمنی (ثبت تجارب و ایده های برتر، برای امکان سنجی تعمیم و تسری به سایر محلات)

۵- انجام فعالیتهای رسانه ای، گفتمان سازی اجتماعی، جریان سازی فرهنگی

۶- الگو سازی و معرفی محلات برتر

۷- برگزاری مسابقات ورزشی، هنری و ... و جشنواره های استانی و ملی بین محلات و ارائه دستاوردها

فصل سوم

تفاهم نامه های مشترک

طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور

۲۰۲۰ محله کشور

دبیرخانه طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور ۲۰۲۰ محله کشور

لیست تفاهم نامه فیما بین طرح توانمندسازی و تحول اجتماع محور محلات کم برخوردار

با دستگاه ها ، سازمان ها و نهادها

۱- تفاهم با سازمان بیمه سلامت ایران

اهداف تفاهم نامه :

- ۱-۱ پوشش کامل بیمه ای ساکنین ۲۰۲۰ محله کم برخوردار کشور
- ۲-۱ اجرای طرح پزشک خانواده و راه اندازی نظام ارجاع بیماران با کمک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- ۳-۱ پایش مستمر سلامتی ساکنین محلات کم برخوردار کشور
- ۴-۱ اولویت پیشگیری بر درمان
- ۵-۱ روزآمد نمودن برنامه های بهداشتی و درمانی در سطح محلات کم برخوردار
- ۶-۱ ارتقاء سلامت روانی جامعه با ترویج سبک زندگی اسلامی-ایرانی

۲- تفاهم نامه با اداره کل اتباع و امور مهاجرین وزارت کشور

اهداف تفاهم نامه :

- ۱-۲ آمار برداری جمعیتی اتباع خارجی ساکن در ۲۰۲۰ محله کم برخوردار کشور
- ۲-۲ بهبود شرایط زندگی اتباع خارجی ساکن در ۲۰۲۰ محله کم برخوردار با همکاری دستگاه ها و سازمان های متولی و مطابق با سیاست ها و تصمیمات متخذه توسط کمیسیون ساماندهی اتباع خارجی

۳- تفاهم نامه با مرکز آمار ایران، سازمان برنامه و بودجه و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی

اهداف تفاهم نامه :

- ۱-۳ آمار برداری و مطالعات جمعیتی ۲۰۲۰ محله کم برخوردار کشور
- ۲-۳ تهیه بانک اطلاعاتی جامع ۲۰۲۰ محله کم برخوردار

۴- تفاهم نامه با شرکت بازآفرینی شهری ایران و اتاق تعاون ایران

اهداف تفاهم نامه :

- ۱-۴ ساماندهی مستاجرین و متقاضیان مسکن در ۲۰۲۰ محله کشور
- ۲-۴ برنامه ریزی جهت حمایت از تامین مسکن متقاضیان با اولویت سکونت در محله کم برخوردار